

REPUBLIKA

ROK XVI

ŁÓDŹ, CZWARTEK, D. 21 KWIETNIA 1938 r.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 108

Rozłam w Związku Młodej Polski

P. Rutkowski złożył deklarację szefowi sztabu OZN i został w związku z tym wykluczony z Obozu za niełojalną i podstępną działalność

Gen. Skwarczyński usunął dotychczasowe kierownictwo i powołał nowe władze Z.M.P.

Warszawa, 20 kwietnia
Centrala Obozu Zjednoczenia Narodowego ogłosiła następujące oświadczenie:

Dnia 20 kwietnia została złożona przez p. Jerzego Rutkowskiego deklaracja o
WYSTAPIENIU Z. M. P. Z OBOZU ZJEDNOCZENIA NARODOWEGO.

Ponieważ deklaracja jest nielegalnym wystąpieniem grupy członków kierownictwa Z. M. P., związanych z obcym ośrodkiem dyspozycji i jest

DRASTYCZNYM DOWODEM TYPOWEJ ANARCHII,

która stara się psuć każdą zorganizowaną pracę — szef Obozu Zjednoczenia Narodowego

WYKLUCZYŁ P. JERZEGO RUTKOWSKIEGO Z SZEREGÓW O. Z. N.

wraz z członkami kierownictwa Z. M. P., którzy solidaryzowali się z wystąpieniem p. Rutkowskiego.

Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego zastosował najostrejszą sankcję organizacyjną, gdyż krok grupy członków kierownictwa Z. M. P. jest szkodliwym w stosunku do idei Zjednoczenia Narodowego i łamie podstawy rzetelnej służby dla wielkiej sprawy budowy jedności narodu polskiego.

Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego wzywa wszystkich członków Związku Młodej Polski do karnego podporządkowania się nowym, wyznaczonym przez szefa OZN, władzom Z. M. P. i dalszej intensywnej pracy dla potęgi państwa i wielkości narodu.

Wszyscy członkowie, którzy nie staną na apel nowych władz ZMP, są automatycznie wykluczeni z szeregów OZN i ZMP.

Równocześnie szef Obozu Zjednoczenia Narodowego powierzył tymczasowo kierownictwo Związku Młodej Polski mgr. E. Galinatowi — przewodniczącemu Służby Młodych Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Jak brzmi deklaracja Rutkowskiego?

Deklaracja, którą złożył p. Rutkowski szefowi sztabu O. Z. N. płk. Włodzie, a która stała się przyczyną wykluczenia go z Obozu, głosi na samym wstępie, że istnieje potrzeba, aby obecnie Związek Młodej Polski, powołany do życia przez płk. Adama Koca, odwołał się do deklaracji ideowo-politycznej Związku Młodej Polski, ogłoszonej w dn. 22 czerwca 1937 r.

Deklaracja ta wychodzi z założenia, że odpowiedzialność za przyszłość i wielkość Polski ponoszą dwa środowiska: żołnierze niepodległościowi, czyli Piłsudscy, oraz młode pokolenie, przeniknięte ideą narodową, idące za wizją wielkiej i potężnej Polski.

Deklaracja zeszłoroczna stwierdza, że idea naczelna działań Związku jest dokonanie przełomu narodowego przez przeoranie do głębi obecnej rzeczywistości polskiej i wyzwolenie energii wszystkich warstw narodu. Bardzo wyraźnie mówiła deklaracja o konieczności

ści emigracji Żydów z Polski, przeprowadzonej planowo i konsekwentnie.

Zgłoszona dzisiaj deklaracja przez kierownictwo Związku Młodej Polski stwierdza, że

ZMP. OGŁASZA SWĄ ZUPEŁNĄ NIEZALEŻNOŚĆ ORGANIZACYJNĄ

w stosunku do wszystkich ugrupowań politycznych i samodzielność każdej decyzji.

Jako motywy tego kroku podaje, że za warunki wykonania swoich zadań uważa 1) istnienie autorytetu idei, 2) istnienie autorytetu człowieka, który widzi w Naczelnym Wodzu Marszałku Śmigłym - Rydzu, 3) istnienie wyraźnej, wolnej od kompromisów moralno-ideowej atmosfery pracy.

— Do tradycji Józefa Piłsudskiego — głosi deklaracja — nawiązywać można

tylko, pamiętać o Jego zdecydowanym sposobie postępowania, nie znośącym wahań i wycofywania się z zajętych pozycji.

W dziele konsolidacji narodu polskiego należy stale pamiętać, że celem zjednoczenia jest dobro Polski, nie zaś korzyści taktyczne tego czy innego zespołu. Podstawa konsolidacji może być tylko wielka idea, ujawniona wobec całego społeczeństwa i realizowana dla całego narodu. Stosunek ludzi, dokonywujących konsolidacji, do jakiegokolwiek grupy czy jednostki może być normowany tylko stosunkiem tej grupy do idei i programu, tworzącego podstawę konsolidacji.

Wkrótce po złożeniu powyższej deklaracji szefowi sztabu OZN, kierownik Związku Młodej Polski p. Rutkowski wydał do członków swojego związku rozkaz, w którym nakazywał kierownikom okręgów

WYCOFANIE DELEGATÓW OKRĘGOWYCH ZMP. ZE SŁUŻBY MŁODYCH OZN.

Nowe władze ZMP

Na czele Związku Młodej Polski stanął mgr. Galinat

Warszawa, 20 kwietnia.

Na mocy rozkazu Szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego, z dn. 20-ym b. m. kierownictwo Związku Młodej Polski objął mjr. dypl. Edmund Galinat. Wszyscy dotychczasowi członkowie kierownictwa Związku Młodej Polski, zostali zwolnieni z zajmowanych w organizacji stanowisk.

Mjr. Galinat mianował swoim zastępcą p. Henryka Puzlewicza, szefem organizacji i kierownikiem działu wydawniczego i prasowego p. Wacława Zagórskiego, kierownikiem sekcji akademickiej p. Jerzego Sadkowskiego, sekcji robotniczo-rzemieślniczej p. Euzebiusza Basińskiego, kierownikiem sekcji wiejskiej p. Antoniego Baczewskiego, kierownikiem działu gospodarczego p. Juliana Rataja i sekretarzem organizacji p. Stanisława Korczaka.

Okręgi Z.M.P. przeciw Rutkowskiemu

Fikcyjne podpisy pod deklaracją rozłamowców. — Depesza okręgów łódzkiego i lwowskiego do gen. Skwarczyńskiego

Warszawa, 20 kwietnia (PAT). O. Z. N. komunikuje:

„W związku z wykluczeniem z Obozu Zjednoczenia Narodowego p. Jerzego Rutkowskiego za
NIELEGALNĄ I PODSTĘPNĄ DZIAŁALNOŚĆ

wobec Obozu, można już dziś stwierdzić, że ogłoszona przez niego rzekomo w imieniu całego Związku Młodej Polski deklaracja

ZOSTAŁA WYDANA BEZ ZGODY I WBRĘW WOLI ORGANIZACJI.

Mimo krótkiego okresu czasu od jej ogłoszenia, do szefa O. Z. N. gen. Skwarczyńskiego napływały depesze i oświadczenia od poszczególnych kierowników okręgów Związku Młodej Polski,
NIE SOLIDARYZUJĄCE SIĘ Z WYMIERZONĄ PRZECIW IDEI ZJEDNOCZENIA DEMONSTRACJĄ P. RUTKOWSKIEGO I ZGŁASZAJĄCE PEŁNĄ GOTOWOŚĆ PRACY W SZEREGACH I DLA IDEI O. Z. N.

Takie stanowisko zajęły już okręgi Związku Młodej Polski w Poznaniu, Brześciu n/Bugiem, Łodzi, Kielcach, Białymstoku oraz szeregu innych ogniw organizacyjnych Związku Młodej Polski

O specyficznych metodach przy zamieszczaniu przez Jerzego Rutkowskiego
FIKCYJNYCH PODPISÓW pod ogłoszoną przez siebie deklaracją świadczyć mogą dobitnie poniższe oświadczenia.

Do
Pana Generała Skwarczyńskiego
Szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Jako zastępca kierownika okręgu Z. M. P. Łódź i wiceprzewodniczący Służby Młodych solidaryzuję się z kierownikiem okręgu łódzkiego

okręgu ZMP. co do dalszej współpracy z O. Z. N. i ze Służby Młodych nie występuje, pozostając do dyspozycji Pana Generała.

(—) Władysław Wojdał.
Łódź, 20. 4. 1938 r.

Do
Pana Generała Skwarczyńskiego
Szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Po przeczytaniu w prasie komunikatu o wystąpieniu Związku Młodej Polski z Obozu Zjednoczenia Narodowego — a m. in. okręgu łódzkiego, przy czym wiadomość ta została opatrzona moim podpisem, którego pod deklaracją nie umieszczałem, proszę przyjąć w imieniu moim i okręgu łódzkiego gotowość dalszej współpracy nad realizacją Zjednoczenia Narodu Polskiego w myśl wskazań Naczelnego Wodza — w ramach Obozu Zjednoczenia Narodowego.

(—) Józef Urbanowicz.
kierownik okręgu łódzkiego
Zw. Młodej Polski.
Łódź, 20 kwietnia 1938 r.

Do
Pana Generała Skwarczyńskiego
Szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego

w Warszawie.

Kierownictwo wydziału organizacyjnego, oddziału robotniczo - rzemieślniczego, sekcji wiejskiej okręgu oraz wydziału propagandy okręgu Związku Młodej Polski we Lwowie stało na apel Pana Generała jako szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego i zapewniło o swym pełnym podporządkowaniu się organizacyjnemu i ideowo - politycznemu w akcji realizowania idei O. Z. N.

(—) Dr. Zygmunt Ryżewski
kierownik wydz. organizacyjnego
(—) Włodzimierz Mensch
kierownik wydz. propagandy
(—) Zygmunt Szwarec
kierownik oddz. robotniczo-rzemieślniczego
Łódź, 20 kwietnia 1938 r.

Sekcja wiejska Zw. Mł. Polski

potępia formę demonstracji p. Rutkowskiego

Warszawa, 20 kwietnia.

(PAT) Oświadczenie sekcji wiejskiej Związku Młodej Polski.

O. Z. N. komunikuje:

Sekcja wiejska ZMP kategorycznie protestuje przeciwko formie demonstracji p. Rutkowskiego i oświadcza, że całkowicie podporządkowuje się nowemu kierownictwu ZMP z kierownikiem mjr. Galinatem Edmundem na czele.

Sekcja wiejska z całą stanowczością protestuje przeciwko samowolnemu podpisywaniu pod demonstracyjną deklaracją ludzi, kierujących pracą na odcinku wiejskim, niejednokrotnie nawet wyraźnie wbrew ich woli, jak to miało miejsce z kolegami Henrykiem Puzlewiczem i Walerianem Ryciem.

Sekcja wiejska Z.M.P. powstała drogą samorzutnego przemianowania Związku Młodej Ludowej, który z całym entuzjazmem stanął na apel Marszałka Śmigłego-Rydza do pracy nad zjednoczeniem narodu — i ani na moment nie zeszła z raz obranej drogi.

Sekcja wiejska kategorycznie protestuje przeciwko jakimkolwiek próbom ślania fermentów.

Za kierownictwo sekcji wiejskiej Związku Młodej Polski

(—) Henryk Puzlewicz
(—) Stanisław Korczak
(—) Henryk Walawender.

Warszawa, 20 kwietnia 1938 r.

Jakie są kulisy rozłamu w Z.M.P?

Czy ewolucja podstaw politycznych O.Z.N. i zerwanie z kierunkiem skrajnie nacjonalistycznym?

Warszawa, 20 kwietnia. Wypadki na terenie Zw. Młodej Polski są wielkim wydarzeniem dnia dla kół politycznych nie tylko Warszawy, ale i całej Polski.

Z tego względu konieczne jest przedstawienie tła całej sprawy.

Nie może ulegać wątpliwości, iż już od października ub. r., od chwili historycznej odprawy, zorganizowanej dla starszyny legionowej, w prezydium rady ministrów przed Marszałkiem Śmigłym Rydzem, stało się rzeczą jasną, że O.Z.N. ZDECYDOWAŁ SIĘ ZMIENIĆ NIE TYLKO PEWNE METODY SWEGO DZIAŁANIA, ALE I POLITYCZNE LINIE KIERUNKOWE,

na które został nastawiony przez swego twórcę, płk. Adama Koca.

W ostatnich czasach, po objęciu kierownictwa O.Z.N. przez gen. Skwarczyńskiego, EWOLUCJA PODSTAW POLITYCZNYCH O.Z.N.

szła w tempie przyspieszonym. Coraz wyraźniejsze odsuwanie od wpływu na działanie O.Z.N. czynników skrajnie prawicowych, rekrutujących się głównie z młodzieży, pochodzącej z „Falangi” oraz niektórych osobistości starszego pokolenia, które dla tych, czy innych powodów objawiały coraz wyraźniejszą solidarność z kierunkami skrajnego nacjonalizmu — stało się oczywiste.

Ostatnim wyrazem tej ewolucji była lista nazwisk 80 osób, wchodzących do Rady Naczelnej O.Z.N-u, na której to liście znaleźli się działacze

KIERUNKU RACZEJ DEMOKRATYCZNEGO,

zblizonego do Związku Naprawy, a z pośród działaczy, holdujących skrajnie nacjonalistycznym poglądom, widniało na liście tylko nazwisko pos. Hoppego.

Skład personalny Rady Naczelnej O.Z.N-u przyjęły osobistości ugrupowań skrajnej prawicy nacjonalistycznej, jako

WYRAŹNY OBJAW ZERWANIA Z KIERUNKIEM SKRAJNIE NACJONALISTYCZNYM.

WYKLUCZENIE POS. BUDZYŃSKIEGO BYŁO RÓWNIEŻ JEDNĄ Z KONSEKWENCYJ TEJ EWOLUCJI.

Charakterystyczne jest, że w komunikacie kierownictwa Z.M.P. mówi się o

zachowaniu nazwy tej organizacji, a równocześnie tę samą zachowuje organizacja, kierowana obecnie przez mjr. dypl. Galinatę.

Nie jest również wyjaśniona sprawa lokalu Związku Młodej Polski, który mieścił się w Warszawie przy ul. Wilejskiej nr. 11, w najbliższym sąsiedztwie centralnych biur O.Z.N-u, znajdujących się przy ul. Matejki 1.

W ciągu dnia dzisiejszego w biurach przy ul. Wilejskiej nie urzędował nikt, natomiast mjr. Galinat, i jego nowomianowany sztab przywódców młodzieży O.Z.N. zasiedli przy ul. Matejki nr. 1.

W związku z wykluczeniem posła Budzyńskiego z „Ozonu”, poseł Hoppe przerwał urlop świąteczny i dnia 18 b. m. powrócił z Zakopanego do Warszawy

Lwów, 20 kwietnia.

(PAT) W dniu dzisiejszym odbyła się w biurach prezydium lwowskiego okręgu Obozu Zjednoczenia Narodowego konferencja informacyjno-sprawozdawcza przedstawicieli Obozu Zjednoczenia Narodowego z Małopolski Wschodniej w obecności szefa Obozu gen. Skwarczyńskiego.

Po powitaniu p. generała Skwarczyńskiego przez prezesa okręgu lwowskie-

go prof. dr. Kolankowskiego i po przedstawieniu mu kierowników instytucji Obozu odbyło się krótkie sprawozdanie z działalności O.Z.N. na terenie całej Małopolski Wschodniej, a w szczególności okręgu lwowskiego.

Po tym sprawozdaniu zabrał głos szef Obozu Zjedn. Narodowego gen. Skwarczyński, który zaaprobował dotychczasową działalność Obozu na terenie okręgów lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego i podkreślił z całym naciskiem rolę i zadania wsi, jej współodpowiedzialność za losy narodu i państwa.

Trzęsienie ziemi w Turcji

215 osób zabitych. — 15 wiosek zburzonych. — W Ankarze waliły się domy

Stambuł, 20 kwietnia.

Ankara, 20 kwietnia. (Pat) — W wilajecie Kirsehir odczućto gwałtowne wstrząsy, pochodzenia sejsmicznego. 10 wsi uległo zniszczeniu.

Około 100 ludzi znalazło śmierć pod gruzami domów. W szeregu miejscowości w Anatolii centralnej, szczególnie w

Ankarze, w Tchankiri, Tosia, Cesaree, Konith i Choroum, szeregi domów zawaliły się.

Władze przedsięwzięły zarządzenia, celem przyścia z pomocą ofiarom katastrofy.

(Pat) — Ofiarami ostatniego trzęsienia ziemi padło 215 zabitych i zaginionych bez wieści. Według dotychczasowych doniesień, 15 wiosek uległo niemal całkowitemu zniszczeniu.

Nowe magazyny broni wykryto w Rumunii

Cordeanu stanie drugi raz przed sądem za udział w zabójstwie prem. Duca

Bukareszt, 20 kwietnia.

(PAT) W związku z rewizjami przeprowadzonymi przez władze bezpieczeństwa u szeregu członków b. „Żelaznej Gwardii”, pisma rumuńskie donoszą o dalszych wypadkach wykrycia broni i kompromitujących dokumentów.

Władze sądowe zarówno wojskowe, jak i cywilne, zajęte są obecnie segre-

gowaniem znalezionych dokumentów, z których — wedle doniesień prasy rumuńskiej — wynikać miałyby, że Cordeanu jest moralnym sprawcą zabójstwa premiera Duca.

Dziennik „Viitorul” podaje, że w razie znalezienia dalszych dowodów, należy spodziewać się rewizji procesu o zabójstwo premiera Duca.

Bukareszt, 20 kwietnia.

(PAT) W ciągu dnia wczorajszego w Bukareszcie zgromadzono całkowity materiał, zebrany w czasie rewizji, dokonanych w dn. 16 b. m. w mieszkaniach działaczy b. „Żelaznej Gwardii” w całym kraju.

Rewizje te dały nadspodziewanie obfity materiał, na podstawie którego szereg aresztowanych stanie przed sądem wojskowym i cywilnym pod zarzutem zbrodni przeciwko państwu. Śledztwo ma być ukończone w najbliższym czasie.

Bukareszt, 20 kwietnia.

(PAT) W Dzienniku Urzędowym ukazała się dziś ustawa o pozbawieniu obywatelstwa rumuńskiego osób przebywających zagranicą.

W myśl nowej ustawy pozbawienie obywatelstwa rumuńskiego może być zastosowane w stosunku do osób, które przebywając zagranicą, działają na szkodę państwa rumuńskiego lub narażają na szwank dobre imię kraju.

BEZ HIGIENY NIE MA ZDROWIA

Należy więc pamiętać, że tylko PROSZKI Z KOGUTKIEM „Migreno Nervosin” — Gaseckiego w higienicznych forebkach, wykonywane bez dotyku rąk, dają gwarancję całkowitej higieny.

Francja wysiedla uciążliwych cudzoziemców

Oświadczenie Sarraut na posiedzeniu rady ministrów

Paryż, 20 kwietnia.

(Pat) — Na posiedzeniu rady ministrów, premier Daladier przedstawił ogólną sytuację kraju i warunki, w jakich będą w przyszłości badane i uchwa-

lane dekrety, dotyczące uzdrowienia go spodarki i finansów.

Minister Sarraut przedstawił gabinetowi zarządzenia, które poczynił w sprawie wysiedlenia uciążliwych cudzoziemców.

KAHAN PIOTRKOWSKA 80
SUKNA I KORTY

Zderzenia i ludzie

Sny powszechne i straszliwe

Sen jest najlepszym autorem, który tworzy bez logiki...

Pisarz obdarzony największą fantazją nie jest w stanie skonstruować tak wesołych zawiślań, jakie przeżywają niekiedy we śnie ludzie całkiem trzeźwi. Humoreski, pobudzające do takiego śmiechu, że się wypada z łóżka, tragedie tak straszne i wstrząsające, że cała poduszka mokra jest od łez, dramaty denerwujące tak, iż z wrażenia przewracają się nocne stoliki...

Sen jest najfantastyczniejszym pisarzem groteskowym. Różni on się bowiem od swego ludzkiego „kolegi” tym, iż brak mu — logiki.

My, ludzie bowiem (z wyjątkiem kołob) obciążeni jesteśmy logiką, która hamująco działa na fantazję. Sen nie zna tej przeszkody. Jest on przeciwnieństwem rzeczywistości, można nawet powiedzieć, zaprzeczeniem rzeczywistości.

Gdy śpimy, nie istnieją dla nas żadne prawa rzeczywistości, logiki, fizyki, geografii i t. p. Dlatego we śnie zdarza się np., że znajdujemy się na jakiejś wysepce na Dunaju, pośrodku Eskimosów,

gdzie fakir hinduski hipnotyzuje właśnie hipopotama. Gdy po obudzeniu się wracamy do rzeczywistości, logika mówi nam, iż to były nonsensy: na wyspach Dunaju nie żyją Eskimosi ani też hipopotamy. We śnie jednak nie obowiązują nas żadne prawa rzeczywistości.

Sen jest najproduktywniejszym „pisarzem” wszystkich czasów. Każdej nocy tworzy on miliony nowelek i powieści. Każdej nocy przynosi coś nowego. Najdziwniejsze jednak jest to, iż mimo swej niezwyklej różnorodności, sen ma kilka tematów, które ciągle powtarza. Są sny, które śnią choćby raz w życiu każdy człowiek, oczywiście z różnymi wariantami.

Stojmy na wysokiej wieży, np. na wieży Eiffla, i nagle mamy chęć spacerowania się po wąskiej balustradzie, otaczającej platformę. Już jesteśmy na górze i kroczymy po uginających się drągach żelaznych, pod nami zaś zieleń czarna otchłani. Nagle jakiś wariat rzuca się na nas, chcemy się ratować... lecz jest już za późno! Jak kamień, pa-

damy w nieskończoną, straszną głębię! Niekiedy zeskakują także, jeżeli zapełni ich ktoś aż na dach drapacza chmur i nie mają już innego wyjścia, z zimną krwią w otchłani i dziwią się potem, że im się nic nie stało — i że najwyższe uderzyli głową o nocny stół. Podobno sny takie są spuścizną z prastarych czasów, kiedy nasi przodkowie sypiali jeszcze na drzewach.

Albo inny rodzaj snu: jesteśmy zaproszeni do dyrektorstwa X. na wielkie przyjęcie. Będą tam bardzo znane osobistości. Ubieramy się troskliwie. Frak, cylinder, lakierki, rękawiczki... Nagle jesteśmy już w przedpokoju u dyrektorstwa i lokaj zdejmuje nam okrycie. I... i wtedy ze zgrozą stwierdzamy, iż zapomnieliśmy włożyć... spodnie. Nasze białe, owłosione tydki odbijają się rażąco od ciemno - czerwonego tła dywanu, a koszula — tak jest, proszę państwa — koszula jest stanowczo za krótka!

Co za straszny wstyd! Na szczęście jednak budzimy się.

Oto zaś jeszcze inny, bardzo popularny rodzaj snów: Pan Y. ma już wprawdzie 50 lat, mimo to jednak siedzi drżący i spocony na ciasnej ławeczce szkolnej i nie ma pojęcia, kiedy odbyła się koronacja cesarza Klemensa Jednookiego. Albo też nie wie jak się wy-

ciaga pierwiastek sześcienny z liczby 234567898765432. Winę za te sny o strachu przed egzaminacyjnym, które przesładują niektórych ludzi aż do 80-go roku życia, ponosi prawie zawsze fałszywe podejście do uczniów w szkołach.

Bardzo nieprzyjemny jest także następujący rodzaj snów: Siedzisz wieczorem wygodnie w fotelu lub leżysz w łóżku i czytasz gazetę, albo też powieść kryminalną. Nie zwracasz najmniejszej uwagi na to, co się dzieje dookoła ciebie i wiesz, iż nie ma nikogo w mieszkaniu, kto by ci mógł przeszkodzić. Nagle jednak czujesz, że za tobą ktoś stoi. Czujesz to i jesteś tego zupełnie pewny. Wzdrygasz się, już chcesz się odwrócić — lecz nagle uświadamiasz sobie: jeśli się odwrócisz, nastąpi twój koniec: „ten”, który stoi za tobą, skreci ci kark. Siedzisz zatem jakby odrętwiały, nie masz odwagi poruszyć się, gdyż wystarczy najmniejszy ruch — i....

Ten sen występuje w najróżniejszych wersjach. Raz leży ktoś pod łóżkiem, innym razem widzisz nogi schowanego za firanką człowieka, albo też wiesz, że za drzwiami ktoś czyha na ciebie — i przeżywasz wtedy straszne chwile!

Po takich nocach wzdycha się raniem z ulgą:

— Jak dobrze, że to był tylko sen!

Artystka baletu Hamburgerowa wyskoczyła z IV piętra na bruk

Warszawa, 20 kwietnia.

W dniu dzisiejszym w Alei Szucha 8, w zamiarze samobójczym, wyskoczyła z okna 4 piętra na bruk 33-letnia Zofia Hamburgerowa, znana artystka baletu warszawskiego. Nieszczęśliwa poniosła śmierć na miejscu.

Osad sprzyja powstawaniu kamienia nazębnego i próchnicy! Pasta do zębów Odol zwalcza osad.

Odpreżenie między Rzymem a Paryżem

Rokowania wezmą szybki obrót z uwagi na przygotowany grunt przez układ angielsko-włoski. Postulaty Francji w sprawie Morza Śródziemnego i płn. Afryki

Prowizoryczny układ będzie podpisany przed sesją Ligi Narodów

Paryż, 20 kwietnia.

(PAT). Według wiadomości z kół politycznych, na śródownym posiedzeniu rady gabinetu, po exposé ministra spr. zagr. Bonnetta, rada sprecyzować miała wytyczne instrukcje dla charge d'affaires w Rzymie Blondela.

Według tych wiadomości, rokowania między Paryżem a Rzymem, inaugurowane dwukrotną konferencją min. Ciano z Blöndelem, będą się toczyć dalej na płaszczyźnie ogólnej wymiany poglądów, mającej przede wszystkim na celu wywołanie odpreżenia w stosunkach między Francją a Włochami.

Rozmowy te ograniczą się do sprecyzowania zasadniczych wytycznych, jakie będą na przyszłość charakteryzowały stosunki między obu krajami. Wobec obopólnej tendencji obu rządów oczekuje się, że rozmowy hr. Ciano z Blöndelem przybiorą bardzo szybki obrót i że jeszcze przed posiedzeniem rady Ligi Narodów może dojść do zawarcia prowizorycznego układu.

Drugim etapem rozwoju rokowań francusko - włoskich będzie przyłączenie się Francji na terenie Genewy do akcji dyplomatycznej rządu brytyjskiego, zmierzającej do przeprowadzenia przez radę Ligi postanowienia, przyznającego wszystkim państwom swobody działania w sprawie uznania de iure Imperium włoskiego w Abisynii.

Trzecim etapem będzie mianowanie nowego ambasadora francuskiego w Rzymie.

Paryż, 20 kwietnia.

(PAT). Prasa paryska precyzuje zasadnicze elementy przyszłych rokowań francusko - włoskich. Według tych wywodów Francja domagać się będzie całkowitego wyjaśnienia wszystkich spornych kwestii, o ile chodzi o teren morza Śródziemnego i Czerwonego, a także o stosunki francusko - włoskie na terenie Abisynii i kolonii francuskiej Somali.

Gen. Roja wystąpił ze Stronnictwa Ludowego

Warszawa, 20 kwietnia.

Sekretariat Stronnictwa Ludowego zawiadamia, iż członek tego stronnictwa gen. Roja wystąpił z organizacji, motywując swój krok nieporozumieniami, wynikłymi pomiędzy nim a władzami Stronnictwa Ludowego.

Gen. Roja piastował niegdyś mandat poselski z ramienia Stronnictwa Ludowego i należał w ostatnich dniach do obozowych przywódców tego ugrupowania politycznego.

Siarczyste mrozy na Śląsku niemieckim

Berlin, 20 kwietnia.

(PAT) W nocy z wtorku na środek napłynęła na Śląsk fala niezwykłych w tym okresie mrozów. W przeciągu paru godzin temperatura spadła do 10 stopni poniżej zera, a w wyżej położonych miejscowościach osiągnęła nawet 17 stopni mrozu.

Głównym obiektem rokowań będzie strefa, która została całkowicie wyjęta spod klauzuli porozumienia angielsko-włoskiego jako specjalnie interesująca Francję, a obejmująca zachodnią część

morza Śródziemnego, idącą na zachód od 19 południka, aż do wysp Balearskich. W strefie tej chodzi o sprawę bezpieczeństwa francuskich linii komunikacyjnych między Francją a Afryką

północną oraz o sprawę gwarancji na liniach komunikacyjnych, przechodzących między Tunisiem a Sycylią, na której do trasy leży słynna wyspa włoska Pantelaria, z której ostatnio Włochy utworzyły potężną bazę morską.

Ponadto chodzi o uregulowanie spraw całej Afryki północnej, a przede wszystkim kwestii wpływów i propagandy włoskiej w Tunisie i Algierze, jak również zabezpieczenia Tunisu od strony Libii. Uregulowanie wzajemnych stosunków francusko - włoskich w tej części morza Śródziemnego obejmuje zagadnienie równowagi sił morskich między Francją i Włochami.

Trzecim kompleksem zagadnień w rokowaniach francusko - włoskich będzie sprawa interesów francuskich na morzu Śródziemnym, w Somalii i Abisynii.

Min. Belisha przybywa jutro do Rzymu

Wiedzy hr. Ciano odwiedzi Londyn?

Londyn, 20 kwietnia.

(PAT). Reuter donosi z Rzymu, iż po wejściu w życie układu włosko-angielskiego minister spraw zagr. hr. Ciano ma zamiar udać się z wizytą do Londynu.

Rzym, 20 kwietnia.

(PAT). Dnia 22 bm. przybędzie do Rzymu brytyjski minister wojny Hore Belisha, który zabawi w stolicy Włoch 3 dni.

Donoszą z Tokio: Ambasador włoski odbył naradę z japońskim ministrem spraw zagranicznych na temat układów włosko - angielskich oraz ich konsekwencji.

Dziennik „Asahi” komentując układy włosko - angielskie pisze, że sytuacja dotycząca morskiej floty wojennej pozostaje niezmienną, nawet po przystąpieniu Włoch do londyńskiego traktatu morskiego z r. 1936.

Arabowie strzelali do polskiego samolotu na lotnisku w Lud. — Samolot wystartował jednak normalnie do swej podróży

Jerozolima, 20 kwietnia.

Terorysty arabscy oddali dzisiaj kilka strzałów do samolotu Polskich Linii Lotniczych „Lot”, który znajdował się na lotnisku w Lud.

Szkody są nieznaczne. Po krótkiej zwłoce samolot ruszył normalnie w drogę.

Jerozolima, 20 kwietnia.

Zbrojna banda terrorystów arabskich dokonała dziś napadu na kolonistów żydowskich, którzy orali pola Tel-Amel. Koloniści, wspierani przez kilku

policejantów pomocniczych i kilku żołnierzy, zmusili terrorystów do odwrotu. Po stronie żydowskiej nie było ofiar. Natomiast terrorysty ponieśli, jak sądzą, ciężkie ofiary, których liczby nie sposób ustalić, gdyż wycofująca się banda zabierała ze sobą rannych i ewentualnie zabitych.

Liczna grupa terrorystów arabskich zaatakowała dziś posterunek policji w Heisan. Policjant arabski Mohamed II-Sawi został zabity.

Żydowski kolonista Miszmar - Haemek odparł dziś zbrojny napad terrorystów arabskich. Po stronie żydowskiej ofiar w ludziach nie było.

Arabski dziennik „Addifaa” donosi, że w ciągu ostatnich dni wypuszczono z obozu koncentracyjnego w Akko ostatnich internowanych Żydów.

W obecnej chwili w obozie osadzeni są wyłącznie Arabowie. Pogłoski, jakoby Arabowie zostali również zwolnieni z obozu, nie potwierdzają się.

Tragiczna sytuacja Żydów w Burgenlandzie

Hitlerowcy konfiskują Żydom majątki i zmuszają ich do przekraczania granicy czeskiej

Praga, 20 kwietnia.

Do Pragi nadchodzą wiadomości o martyrologii Żydów w pogranicznej prowincji austriackiej Burgenland.

W miasteczku czeskim Teben, nad brzegiem Dunaju, usłyszano od strony rzeki

ROZPACZLIWE WOŁANIA O POMOC Jak się okazało, na skalistej wysepce, na środku Dunaju, znajdowała się grupa złożona z 51 Żydów, z różnych miast Burgenlandu, których odwiedził tam szturmowcy po skonfiskowaniu im majątków

W grupie tej znajdował się również 82-letni rabin Perles, jego obłożnie chora żona i kilkoro drobnych dzieci.

Nieszczęśliwi uchodźcy znaleźli chwilowe schronienie w Teben, gdzie właściciel hotelu zaofiarował im pomieszczenie. Później wysłano ich do Bratislavy, a z tamąd do Węgier.

Czeska straż graniczna przeciwstawia się przerzucaniu uchodźców z Austrii do Czechosłowacji i ostatnio **Z POWROTEM ODESŁANO DO AUSTRII 25 UCHODźCÓW, KTÓRYCH TAM ARESZTOWANO.**

Inna grupa uchodźców austriackich znalazła schronienie na Węgrzech na zamku Jaraschwarr, który należy do 74-letniej księżniczki węgierskiej Lamiei. Księżniczka zaopatrzyła uchodźców w

żywność wielkanocną.

Z Bratislavy wyjechała specjalna delegacja do Pragi, aby u ministra spraw wewnętrznych Czernyego interweniować przeciwko wysyłaniu uchodźców z powrotem do Austrii.

Wiedeń, 20 kwietnia.

W miasteczkach prowincji Burgenland, prowadzona jest bezustanna akcja eksterminacyjna przeciwko Żydom.

W Frauenkirchen 60 miejscowych rodzin żydowskich otrzymało rozkaz opuszczenia tego miasta w ciągu 14 dni. Nie pozwolono im wyjechać do Wiednia

Nakaz aresztowania arcyks. Ottona został wczoraj ogłoszony urzędowo. — Majątek jego będzie skonfiskowany

Berlin, 20 kwietnia.

Ukazał się urzędowy komunikat, potwierdzający wydanie nakazu aresztowania arcyksięcia Habsburga. Nakaz aresztowania zarzuca Ottonowi Habsburgowi „popelnienie w dniu 29 marca w Paryżu przestępstwa, noszącego znamiona zdrady stanu”.

Ponieważ arcyksiążę Otton znajduje się obecnie za granicami Rzeszy, przy-

puszczają, że wytoczona zostanie rozprawa, w wyniku której wydany zostanie wyrok zaoczny. W tym wypadku nastąpiłaby konfiskata całego majątku ruchomego i nieruchomego arcyksięcia Ottona Habsburga.

Berlin, 20 kwietnia.

(PAT) Uroczystości, związane z dniem urodzin kanclerza Hitlera, rozpoczęły się z chwilą, gdy uderzyły

dzwony w miejscowości rodzinnej kanclerza Braunau.

Rano o godz. 9-ej kanclerz przyjął swych najbliższych współpracowników z kancelarii Rzeszy, następnie dygnitarzy partyjnych. O godz. 10-ej kanclerz przyjął defiladę oddziałów S. A. Stolica, jak i wszystkie miasta Rzeszy, przybrały wygląd odświętny i są bogato udekorowane.

Za co odpowiadać będą b. dyr. Michalski i b. pos. Idzikowski?

Sensacyjny proces o nadużycia skarbowe rozpoczyna się w dniu dzisiejszym

Warszawa, 20 kwietnia.

(Pat) — W dniu 21 kwietnia 1938 r. rozpocznie się w sądzie okręgowym w Warszawie rozprawa karna b. zastępcy dyrektora departamentu Pawła Michalskiego i b. posła na sejm Edwarda Idzikowskiego. Obok nich zasiadą na ławie oskarżonych b. naczelnik urzędu skarbowego w Białymstoku, Witold Niesiołowski oraz dwie osoby pochodzące z poza sfer urzędniczych: Józef Miazga i Szymon Kaufman.

Sledztwo w tej sprawie prowadził z górną trzy lata sędzia okręgowy śledczy Kleinert. Rezultatem tego sledztwa jest 16 tomów akt, z których każdy tom zawiera ponad 200 stron pisma maszynowego.

W toku sledztwa, została szczegółowo zbadana działalność służbowa Michalskiego, w szczególności zaś zostały zbadane sprawy podatkowe płatników, od których Michalski zaciągał pożyczki oraz te sprawy, w których nasuwały się wątpliwości i podejrzenia co do prawidłowości wymiarów lub zasadności udzielanych ulg podatkowych przez Michalskiego.

W międzyczasie Michalski został wydalony ze służby i skazany na utratę praw, wynikających z jego stosunku do państwa, zaś Idzikowski orzeczeniem sądu klubowego BBWR. został uznany winnym uchybienia godności i etyki posła na sejm i przez sejm pozbawiony mandatu poselskiego.

Akt oskarżenia zarzuca Michalskiemu popełnienie dwóch kategorii przestępstw. Pierwsza kategoria to przestępstwa popełniane przez zaciąganie w sposób oszukańczy pożyczek na rzecz znajdującego się pod bilansem przedsiębiorstwa „Frampol”, którego Michalski był współwłaścicielem i zarządcą.

Tranzakcje te zawierał Michalski bądź osobiście, bądź za pośrednictwem swego współnika Miazgi, przy czym stanowił służbowe Michalskiego miało „załatwiać” płatników podatkowych do udzielania pożyczek, z drugiej strony budzić zaufanie do zawieranych tranzakcji. — W ten sposób Michalski do spółki z Miazgą, narazili na straty cały szereg osób na kwotę blisko pół miliona zł. Za czynny te obok Michalskiego, odpowiada jego współnik Józef Miazga.

Drużga kategoria przestępstw Michalskiego, to przestępstwa o charakterze urzędniczym. Polegają one na tym, że Michalski kierując się ubocznymi względami, dążył do przysporzenia korzyści materialnych osobom, co do których miał zobowiązania osobiste z różnych tytułów. Przestępstwa te zasadniczo oparte są na zarzutach wykorzystywania przez Michalskiego stanowiska służbowego, celem udzielenia ulg niektórym płatnikom w sprawach, które nie należały do jego kompetencji służbowych.

Ulg te mieściły się wprawdzie w granicach dozwolonych ustawami podatkowymi, lecz nie znajdowały uzasadnienia w stanie majątkowym i zdolności płatniczej korzystających z nich podatników. Dla stworzenia pozorów zasadności takich orzeczeń, Michalski w 2-ich wypadkach wywarł nacisk na podwład-

nych urzędników w kierunku stawiania wniosków, idących po jego myśli. Jako współwinnymi nałożenia podatku dochodowego na Izaaka Pinesa z pogwałceniem form postępowania wymiarowego, obok Michalskiego zasiada na ławie oskarżonych b. naczelnik urzędu skarbowego w Białymstoku Niesiołowski oraz Szymon Kaufman, który miał namawiać Michalskiego i dostarczać mu materiału do popełnienia tego przestępstwa.

Idzikowskiemu akt oskarżenia zarzuca, że będąc doskonale obznajmiony z tytułu swych funkcji poselskich z zamierzonymi pociągnięciami podatkowymi ministerstwa skarbu, świadomie wprowadził w błąd właścicieli piekarni w Warszawie o zamierzonej przez ministerstwo skarbu, a niekorzystnej dla nich nowelizacji ustawy podatkowej. Uczynił to celem namówienia ich do zbierania składek na „pomoc prawną”, celem prze-

ciwdziałania tym zamierzeniom na terenie ministerstwa skarbu, a zebrany w tym celu fundusz w kwocie 20.000 zł. oraz zakupioną w tym celu za 3.000 zł. szpilkę z brylantem, jako dar dla Michalskiego, przywłaszczył sobie.

Wszystkie przestępstwa, objęte aktem oskarżenia dotyczą okresów czasu od 1933 r. do 1934 r. Już we wrześniu 1934 r. Michalski został zawieszony w służbie. W roku 1936 odbył się sąd dyscyplinarny, o którego wyroku wspomniano wyżej. — Akt oskarżenia powołuje 163 świadków.

Uporczywe zaparcia, powodujące proces nadmiernego rozkładu i gnicia w felitach oraz nadkwasotę soków żołądkowych, ustępują niezawodnie i szybko dzięki stosowaniu od dawna wypróbowanej, prawdziwej naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zap. Waszego lekarza.

Powstańcy opanowali dolinę Aran i dotarli do granicy francuskiej

Paryż, 20 kwietnia.

(PAT). Odcinek granicy hiszpańsko-francuskiej w pobliżu Luchon został całkowicie obsadzony przez wojska gen. Franco. Oddział kilkudziesięciu skautów hiszpańskich obsadził posterunek graniczny w Pont du Roi, wywieszając na budynkach granicznych hiszpańską chorągiew narodową i nawiązując kontakt z francuskimi władzami granicznymi.

Skauci hiszpańscy, którzy pierwsi dotarli do mostu granicznego, oddzielającego terytorium Francji i Hiszpanii, wchodzi w skład 5-go batalionu na-

warskiego z dywizji gen. Solchaga.

Wojska gen. Franco obsadziły w ten sposób całkowicie przełęcz Aran, przecinając jedną z ważniejszych dróg komunikacyjnych między Francją a Katalonią.

Postępy wojsk gen. Franco w Pirenejach wywołują świeży napływ uchodźców hiszpańskich do Francji. W dniu dzisiejszym dwóch oficerów i 50-ciu milicjantów, zagrożonych odcieciem i wzięciem do niewoli, przekroczyło granicę w pobliżu miejscowości Fronta, oddając się w ręce władz francuskich.

Papież nie przyjmie Hitlera podczas jego rzymskiej wizyty

Miasto Watykańskie, 20 kwietnia. Ojciec św. w dniu 30 bm. opuszcza Watykan celem udania się do swojej rezydencji letniej Castel Gandolfo.

Koła watykańskie uważają, że jest aż nadto wyraźna wskazówka, iż Ojciec św. nie przyjmie kanclerza Hitlera podczas jego rzymskiej wizyty.

Zurich, 20 kwietnia.

Wielkie wrażenie w Zagłębiu Saary zrobiło aresztowanie dwu pastorów z Saarbrück: Reicherta i Weinerta.

Wybór prezydenta w Estonii Najprawdopodobniej obecny prezydent Saets będzie ponownie wybrany

Ryga, 20 kwietnia.

(PAT) Z Tallina donoszą: W dniu jutrzejszym odbędzie się tu pierwsze posiedzenie parlamentu estońskiego i rady stanu. Prezydent Państwa Paets osobiście odczyta tekst przysięgi, którą złożą członkowie obu izb. Następnie rząd — z powodów formalnych — poda się do dymisji. Powody formalne polegają na tym, iż osobiście premierem jest właściwie sam prezydent państwa, a minister Eenpalu, noszący tytuł premiera, jest faktycznie tylko jego zastępcą. Od dn. 21 b. m. system ten będzie zmieniony i stanowiska prezydenta państwa i premiera zostaną wyraźnie rozdzielone. Dymisja rządu umożliwi prezydentowi wyznaczenie premiera.

Pierwszego z nich aresztowano z powodu zakomunikowania swym parafianom, że dlatego nie brał udziału w ceremonii pogrzebowej pewnego działacza hitlerowskiego, gdyż zażądano od niego, aby wystąpił ze swastyki, czego nie uczynił, nie chcąc dopuścić, aby pogrzeb przemienił się w manifestację polityczną.

Pastor Weinert został osadzony w areszcie ponieważ zawiadomił z ambony o aresztowaniu pastora Reicherta.

Dnia 23 kwietnia wszystkie trzy instancje, wybierające kandydatów na prezydenta państwa t. zn. parlament, rada stanu i rada przedstawicieli samorządu wystawia kandydatury. W kołach politycznych panuje przekonanie, że wszystkie trzy instancje wyznaczą kandydaturę obecnego prezydenta państwa Paetsa. Dn. 24 kwietnia w niedzielę wszystkie trzy instancje zjdą się na wspólne posiedzenie i nastąpi głosowanie, na którym o wyborze prezydenta decydować będzie większość trzy piąte głosów.

W wypadku uzyskania większości prezydent Paets zostałby ponownie wybrany prezydentem republiki i już w niedzialek powołałby nowy gabinet.

Tajny układ francusko-chiński

w sprawie dostaw broni i amunicji?

Tokio, 20 kwietnia.

(Pat) — Korespondent „Niszi-Niszi” donosi z Szanghaju o niedawnym zawarciu tajnego układu pomiędzy ambasadorem francuskim Naggiar a przedstawicielami chińskiego rządu nacjonalistycznego w Kantonie w sprawie stworzenia w Indochinach w pobliżu granicy chińskiej bazy lotniczej wojsk chińskich. Wzajemnie za to, Francja ma uzyskać prawo eksploatacji kopalń oraz inne kon-

cesje w prowincji Yunnan. Według informacji korespondenta, ambasador Naggiar po odwiedzeniu Kantonu, powrócił do Hongkongu, skąd udał się do Indochin, gdzie przeprowadził rokowania z miejscowymi władzami francuskimi w sprawie utworzenia chińskiej bazy lotniczej oraz w sprawie dostaw broni i amunicji do Chin drogą na Indochiny.

Wybuch wulkanu

Tokio, 20 kwietnia.

(PAT) Dziś nastąpił wybuch wulkanu Asama, położonego o 90 mil na północny zachód od Tokio. Jest to najsilniejszy wybuch od 5 lat, połączony z silnymi wstrząsami podziemnymi, które trwały pół godziny.

Popioły wyrzucane przez wulkan w ciągu 20 minut, zasypały całą okolicę, powodując wielki pożar lasu.

Japończycy aresztowali dziennikarza włoskiego

London, 20 kwietnia.

(Pat) — Reuter donosi z Pekinu, że władze japońskie aresztowały korespondenta „Corriere della Sera”, Luigi Barzini, który w czasie świąt Wielkiej Nocy w towarzystwie kilkunastu europejskich zwiedzał Jehol.

Ambasada włoska złożyła energiczny protest w sprawie aresztowania dziennikarza, który wieczorem został zwolniony.

Pont du Roi, 20 kwietnia.

(PAT). Dolina Aran została ostatecznie nie zajęta przez wojska narodowe. W ciągu ostatniej nocy zostały wysłane oddziały zwiadowcze celem zajęcia przełęczy Portillon. Około godz. 13-ej kiedy przypuszczano, że oddziałom zwiadowczym nie udało się przemknąć do Pont du Roi, na środku mostu zatrzymał się samochód z chorągiewką hiszpańską.

Z samochodu wysiadło 15 falangistów, którzy się przedstawili francuskiej gwardii lotnej, a podporucznik oświadczył, że z rozkazu gen. Franco przejmie hiszpański posterunek graniczny.

Jules Romain

przybywa do Warszawy

Warszawa, 20 kwietnia.

Do Warszawy przybywa w przyszłym tygodniu słynny pisarz francuski Jules Romain, który wygłosi w Warszawie dwa odczyty na tematy literackie.

Lotnictwo francuskie będzie rozbudowane

Paryż, 20 kwietnia.

(PAT) Prasa francuska zapowiada, iż plan rozbudowy powietrznych sił zbrojnych Francji, przewidujący początkowo budowę 1500 nowych aparatów, został powiększony do liczby 2500 samolotów.

Należy przypuszczać, iż w tym wypadku chodzi o zwiększenie efektywności t. zw. armii powietrznej pierwszej linii, przeznaczonej do działań samodzielnych w odróżnieniu od lotnictwa współdziałającego z armią ladową.

Już ukazał się w sprzedaży

Nr. 17

wielobarwnego obrazkowego tygodnika przygód ciekawych i wesołych.

KARUZELA

i przynosi nowe przygody

PATA I PATACHONA
WŁÓCZEGI MORSKIEGO
FERDKA I MERDKA
WŁADCY CZASU
BIMBUSIA I TROMBUSIA
KRÓLA KIAU MIAU
I WOJTUSIA

CENA NUMERU TYLKO 10 GROSZY

Już ukazał się w sprzedaży

Nr. 16

wielobarwnego, poświęconego przygodom i podróżom tygodnika

WEDROWIEC

Jest to

numer świąteczny

zawiera mnóstwo świątecznych niespodzianek w dziedzinie przygód, podróży, sportu, humoru, rozrywek umysłowych, turystyki, filatelistyki i konkursów z nagrodami.

10 gr.

CENA NUMERU TYLKO

Kwiecień	Dziś Anzelma
21	Jutro Sotera i Kaja P.
Czwartek	
	Wschód słońca 4,27
	Zachód słońca 18,42
	Wschód księżyca 0,38
	Zachód księżyca 9,20
	Długość dnia 13,43
	Przyszło dnia 6,04

Nowa fala chłodu przemienie szybko. — Nastąpi wkrótce ocieplenie

Nowa fala chłodu, jaka napłynęła od strony Skandynawii w Wielkim Tygodniu po chwilowym zelazieniu, przybrała na ostrości w drugim dniu Świąt Wielkiej Nocy, tak, że w nocy z niedzieli na poniedziałek, a także we wtorek i środę przed południem zanotowano lokalne krótkotrwałe opady śnieżne i dość silne przymrozki.

Jak należy wnioskować z raportów meteorologicznych, nadchodzących z zachodniej Europy, jesteśmy obecnie w fazie kryzysu tej fali chłodu. Spadek temperatury, który tak dotkliwie dał się odczuć w okresie budzącej się wiosny, przekroczył już swój punkt najniższy.

Obecnie napływa od zachodu łagodne powietrze morskie ku obszarom Europy środkowej północnej. Należy się więc liczyć przy wzroście zachmurzenia ze złagodzeniem aury.

Pogoda kształtować się będzie pod znakiem przelotnych dość obfitych opadów, łagodnych wiatrów zachodnich i południowo-zachodnich. Temperatura — do 10 st. powyżej zera.

Z sądownictwa

P. Wiesław Anc — sędzia Sądu Grodzkiego w Warszawie mianowany został wiceprokuratorem Sądu Okręgowego w Łodzi.

Postanowieniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 marca r. b. ustanowieni zostali tłumaczami przysięgłymi w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie z siedzibą w Łodzi p. Erwin Kruegler (Kornik 12) — języków francuskiego i niemieckiego i p. Maryla Librach (Pomorska 38) — języków angielskiego i francuskiego.

Łódź żegna płk. Jana Bratro

W dniu 21 kwietnia r. b. o godzinie 18-ej, jak nas informuje Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przeprosobienia Wojskowego w Łodzi, odbędzie się w sali Rady Miejskiej przy ul. Pomorskiej 16, pożegnanie p. płk. Jana Bratro, który odszedł na wyższe stanowisko i opuszcza Łódź.

Roboty kanalizacyjne w Łodzi

Wczoraj rozpoczęto w Łodzi roboty kanalizacyjne i wodociągowe, według planu, zatwierdzonego przez władze na rok bieżący. W związku z tym, przyjęto do pracy 1000 robotników, wobec czego stan zatrudnienia wzrósł do 2000 robotników.

Roboty kanalizacyjne rozpoczęte zostały na ulicy Kątnej od Czerwonej do Wólczańskiej oraz w północnej dzielnicy miasta. (i)

Ważury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: H. Duszkiwiczowa — Złotowska 146 J. Hartman — Brzezińska 24, W. Rowińska — Plac Wolności 2, A. Perelman i S-ka — Cegielniana 32, W. Danielecki — Piotrkowska 127, F. Wójcicki — Napiórkowskiego 27, K. Kempf — Karłowicza 48, J. Cymer — Wólczańska 37.

„TABARIN”

DZIŚ Wesoly Czwartek z niespodziankami. Międzynarodowe atrakcje

Ben Fox i Syd West

oraz gwiazda Hollywood

COOKIE FAYE

W Łodzi umiera 11 osób na tysiąc

wówczas gdy w Wilnie i we Lwowie 12,3, w Krakowie 11,3. a w Warszawie—10,6. — Mimo braku kanalizacji, śmiertelność nie jest najwyższa

Wydział zdrowia publicznego opracował bardzo interesujące zestawienie, dotyczące śmiertelności w Łodzi. Zdawałoby się, że w naszym mieście, które w porównaniu z innymi dużymi ośrodkami polskimi stoi na najniższym bodaj poziomie pod względem urządzeń higieniczno-sanitarnych, umieralność musi być stosunkowo duża. Dużą rolę zwraca odgrywa głuźlica, która zbiera w Łodzi obfite żniwo.

Okazuje się jednak, że śmiertelność w Łodzi nie jest w stosunku do sześciu największych miast, najwyższa. Przeciwnie, umieralność w Łodzi wynosi przeciętnie 11 na tysiąc mieszkańców.

Bardzo ciekawe są zestawienia pod tym względem. Gdy w Łodzi w ostatnim roku sprawozdawczym umieralność wynosiła 11,2 pro mille — w Wilnie sięgała 12,3 pro mille, we Lwowie — 12,3 pro mille, w Krakowie — 11,3 pro mille, w Warszawie — 10,6 i w Poznaniu — 10,1.

W roku 1937 na tysiąc mieszkańców

zmarły w Łodzi 7763 osoby. W porównaniu z rokiem 1933 wzrost śmiertelności wynosi 827 osób. Wzrost ten jest jednak całkowicie uzasadniony i nie wypływa bynajmniej z pogorszenia się stanu zdrowotnego w Łodzi. W ciągu pięciu lat bowiem nastąpił poważny wzrost ogólnej liczby ludności, z 614.255 osób do 655.214 osób.

Zestawienia powyższe są tym bardziej ciekawe, że Łódź po dzień dzisiejszy pozbawiona jest jeszcze urządzeń techniczno-sanitarnych, jak kanalizacja i wodociąg, które znajdują się w stadium budowy, nie posiada bruków i ma bardzo złe warunki mieszkaniowe.

Bardzo interesująca jest szczegółowa analiza zgonów w Łodzi. W roku ubiegłym zmarło w naszym mieście na gruźlicę 1190 osób, na dur brzuszny 93, na płonice — 27, na czerwone — 6, na krztusiec — 43, na błonice — 41 i na inne choroby 224 osoby. Cyfry te w porównaniu z latami poprzednimi, świadczą, że w Ło-

Dziś orzeczenie komisji roziemczej dla przemysłu pończosznego. — Orzeczenie przeniduje podwyżkę płac

Z dużym zainteresowaniem oczekiwane jest orzeczenie nadzwyczajnej komisji roziemczej dla przemysłu pończosznego, które wydane ma być dziś o godz. 12 w poł. w okręgowym inspektoracie pracy. Jest to, jak wiadomo, arbitraż przymusowy, ponieważ na rozjemstwo dobro wolne nie zgodzili się ani przedstawiciele przemysłowców, ani robotników.

Czy istnieje możliwość, że orzeczenie nie zostanie przyjęte przez obie strony? Teoretycznie jest to możliwe. Przypomnieć należy tu precedensy w przemyśle budowlanym. Rok rocznie warunki pracy i płac ustanawiane są w tej gałęzi prze-

mysłu w drodze przymusowego rozjemstwa i rok rocznie orzeczenie to jest przez obie strony odrzucane. Ale decydujące słowo ma w tej sprawie minister opieki społecznej. I jeśli nadaże on orzeczeniu moc obowiązującą — wówczas, mimo sprzeciwu stron, orzeczenie wchodzi w życie.

Do tej chwili jeszcze nie wiadomo dokładnie, w jakiej wysokości określona będzie podwyżka płac robotniczych. — Jak nas informują, podwyżka ta musi być dość znaczna z uwagi na warunki, które wywołały ostatni zatarg i strajk w przemyśle pończosznym.

Polska liczy przeszło 34,5 miliona ludzi

W roku 1937 zanotowano znaczny spadek urodzin. — Również liczba małżeństw była rekordowo niska

Główny urząd statystyczny ogłosił dane o ruchu naturalnym ludności w 4-tym kwartale 1937 i w całym roku 1937.

Cyfry kwartału 4 wykazują w dalszym ciągu te same objawy, jakie się zaznaczyły już w kwartałach poprzednich (2-gim i 3-cim), a przede wszystkim

spadek urodzeń,

(których było o 9 tys. mniej, niż w 4-tym kwartale 1936) i wskutek tego również spadek przyrostu naturalnego.

Zmiany te występują jeszcze wyraźniej, jeśli wziąć rok 1937 w całości i zestawzić go z latami poprzednimi.

I tak więc cyfra urodzeń, wynosząca w roku zeszłym 856 tys., stanowi rekord w dół,

najniższa bowiem z cyfr dotychczasowych (z roku 1933) wynosiła 869 tys. — Ilość zgonów (481 i pół tys.) stoi na poziomie normalnym lat ostatnich, wynoszącym około 480 tys., nie potrafiła zatem wyrównać spadku urodzeń. Rezultatem jest, że przyrost naturalny, wynoszący w latach 1933 — 1936 kolejno po 403, 402, 406 i 410 tys., a więc już zdawało się ustabilizowany, w roku zeszłym skurczył się do 374 tys. — również cyfry tak niskie, jak w żadnym jeszcze roku dotychczas. Nadto ilość małżeństw (257 i pół tys.) była w roku zeszłym rekordowo niska, o 9 tys. niższa od roku 1936.

A jednak, ludność Polski rośnie (od spisu ludności z 9 grudnia 1931 r. przybyło jej już 2,4 miliona i stan na 1 stycznia 1938 szacowany jest na 34.534.000 osób), a wobec tego automatycznie powinny wzrastać również liczby przyrostu. — Pogorszenie roku 1937 jest zatem wręcz uderzające. Wskazuje ono zupełnie wyraźnie, że znajdujemy się w nowym okresie kryzysu ludnościowego, wobec którego nawet kryzysowe lata ostatnie, przedstawiają się obecnie jako — pomyślniejsze.

Bili po głowie, by kraść... kapelusze

Ciekawy proceder uprawiała szajka rabusiów na ul. Franciszkańskiej

W końcu roku ubiegłego wpływały do władz liczne meldunki od poszkodowanych, przeważnie drobnych kupców, którzy zgłaszali, iż na ul. Franciszkańskiej zostali obrabowani z... kapelusza.

Władze wdrożyły energiczne dochodzenie, i kilku wywiadowców specjalnie obserwowało wskazany odcinek ulicy Franciszkańskiej w poszukiwaniu za złoczyńcami.

W dniu 1 grudnia r. b. jeden z wywiadowców, udający pijanego, usłyszał wołanie o pomoc jakiegoś mężczyzny. Po chwili w kierunku wywiadowcy biegł jakiś młody człowiek z własnym kapeluszem na głowie i drugim — w ręku. Ujęto go. Był nim Marian Kowalczyk — zamieszkały przy ul. Wincen-tego Pola 2.

Po zatrzymaniu Kowalczyka rychło zostali osadzeni jego pomocnicy, stanowiący wraz z nim ową szajkę rabusi kapeluszy. Atakowali przechodniów Żydów, uderzali ich w kark i, gdy kapelusz spadł — chwytały go i uciekali. Złoczyńcy byli w kontakcie z Stanisławem Janiszewskim, który kapelusze odkupował. Przeważnie przedmiotem rabunku były kapelusze droższe, pilśniowe. W mieszkaniu Janiszewskiego przy ul. Ma-sarskiej 6, znaleziono kilkanaście pilśniowych kapeluszy, dobrze ukrytych.

Pięciu złodziei z Stanisławem Antczakiem na czele znalazło się wczoraj na ławie oskarżonych sądu grodzkiego.

Sąd po całkowitym przeprowadzeniu rozprawy zapowiedział ogłoszenie wyroku na dzień jutrzejszy. (i)

SALA FILHARMONII tel. 213-84.

DZIŚ w czwartek, dn. 21 b. m. o godz. 9.30 wiecz. i dni następnych

GOŚCINNE WYSTĘPY

Teatru Ludowego

pod kier. KLARY SEGALOWICZ.

W programie komedia w 3 akt. wg. Goldfadena w oprac. Mangiera p. t.:

„CZARODZIEJKA”

w rewelacyjnej obsadzie asów sceny i ekranu żydowskiego, a mianowicie: Diny Halpern, Maksa Bożyka, Sem Broneckiego, Róży Librowskiej i innych. — Muzyka: H. Kou. Tańce: Sem Hyor. — Bilety do nabycia w kasie Filharmonii

Przed likwidacją strajku u Haeblera

Ministerstwo zwołuje konferencję na sobotę. Zatargi i strajki w fabrykach

Wobec licznych zatargów, jakie ostatnio notowane są w Łodzi, przeważnie na tle targów o umowy zbiorowe — okręgowy inspektor pracy ułożył kalendarzyk konferencji, które doprowadzić mają do likwidacji sporów.

W piątek bieżącego tygodnia odbędzie się konferencja w sprawie układu zbiorowego w przemyśle budowlanym, we wtorek, 26 bm — w sprawie układu zbiorowego dla robotników ceglarni, w środę, 27 bm — w sprawie interpretacji układu zbiorowego w przemyśle metalurgicznym, w czwartek, 28 bm — w sprawie układu zbiorowego dla robotników drukarni włókienniczych.

Donosiliśmy już, że przedstawiciel centralnej komisji związków zawodowych b. poseł Kwapiński interweniował w ministerstwie opieki społecznej w sprawie trwającego od przeszło 3 miesięcy strajku okupacyjnego w zakładach przemysłowych barona Haeblera. P. Kwapińskiego poinformowano, że Ministerstwo podziela na ogół stanowisko

robotników w sprawie proponowanego przez nich podziału pracy i nie przeprowadzania redukcji personalnej i w związku z tym zainicjuje jeszcze jedną konferencję.

Konferencja odbędzie się w sobotę, w ministerstwie opieki społecznej, przy udziale głównego inspektora pracy dyr. Kłotta.

Zgodnie z naszą zapowiedzią dziś odbędzie się w inspekcji pracy konferencja w sprawie układu zbiorowego dla majstrów fabrycznych. Majstrowie komunikują nam, że uważają dzisiejszą konferencję za ostateczną, ponieważ wyczerpuje ona wszystkie środki polubownego zlikwidowania zatargu. W razie gdyby nie nastąpiło uzgodnienie stanowisk obu stron — Związek Majstrów zamierza proklamować strajk.

W oddziale drogowym zarządu miejskiego wynikł wczoraj t. zw. „dziki” strajk 19 robotników na ogólną liczbę zatrudnionych 26. Robotnicy ci wysto-

sowali do zarządu miejskiego żądanie podwyżki płac i, nie czekając na odpowiedź, porzucili pracę. Akcja nie jest kierowana przez żaden związek zawodowy.

Wczoraj w Domu Ludowym przy ul. Przejazd odbyło się zebranie brukarzy, na którym uchwalono domagać się w dalszym ciągu prowadzenia robót publicznych przez miasto przez 6 dni w tygodniu i przyjęcia do pracy większej liczby robotników.

Donosiliśmy, iż zatarg z pracownikami fryzjerskimi, którzy domagają się płac ryczałtowych miast prowizji, rozstrzygnięty będzie w drodze arbitrażu inspektora pracy. Ponieważ na arbitraż zgodził się tylko jeden cech fryzjerów, ogłoszenie orzeczenia wstrzymane zostało dopóki wypowie się w tej sprawie drugi cech. Cech fryzjerów chrześcijańskich (Sienkiewicza 15) zwołał zebranie swych członków na dzień dzisiejszy.

Obsada sędziowska na mistrzostwa bokserskie Polski

Jak już donosiliśmy, będzie Łódź w nadchodzącą sobotę i niedzielę terenem batalii najlepszych bokserów z całej Polski.

Zawody o zaszczytny tytuł mistrza Polski wzbudziły w sferach sportowych duże zainteresowanie i spodziewać się należy, że hala w parku im. Poniatowskiego będzie wypełniona widzami.

Wydział Spraw Sędziowskich PZB. wyznaczył już obsadę sędziowską na mistrzostwa, która wygląda następująco: Bielewicz (Poznań), Grabowski (Toruń), Ślabicki i Zarzycki (W-wa), Wypusz (Śląsk), Wójcik (Lwów), Borowski, Sierota Ed., Sierota St., Wrocławski (Łódź).

Przedprzedaż biletów na mistrzostwa odbywa się w firmach E. Stibbe, Piotrkowska 130 i Kowalski, 11-go Listopada 26.

Pisarski wyznaczony na eliminacje do Berlina

Organizatorzy eliminacji bokserskich w Berlinie wyznaczyli dodatkowo jeszcze jednego Polaka a mianowicie łodzianina Pisarskiego, który walczyć będzie z Campem w miejsce kontuzjowanego Tillera.

Pięściarze polscy wyjadą do Berlina w dniu 28 b. m. o godz. 14.10 pociągami pospiesznymi z Poznania.

Towarzyszyć im będą pp. Rybarczyk jako delegat PZB. P. Bielewicz (sędzia) i Sztam.

Łódź walczy ze Lwowem

Prowadzone od pewnego czasu pertraktacje o doprowadzenie do skutku w tym sezonie dwóch meczów międzymiastowych piłkarskich Łodzi ze Lwowem dały pomyślny wynik. Związki piłkarskie obu miast uzgodniły już warunki i terminy tych meczów.

Pierwszy mecz reprezentacja Łodzi rozegra we Lwowie w dniu 3 maja, zaś mecz rewanżowy odbędzie się w Łodzi dnia 21 sierpnia. Na wtorkowym posiedzeniu zarząd ŁZOPN omawiał sprawę tych meczów.

Reprezentacja Łodzi zostanie ustalona po meczach, które odbędą się w najbliższą niedzielę. ŁKS wyraził zgodę na zasilenie reprezentacji graczami swej drużyny ligowej, a ponieważ ŁKS w dniu 1 maja grać będzie o mistrzostwo Ligi z Pogonią, wyznaczeni do reprezentacji Łodzi piłkarze ŁKS-u nie wrócą do Łodzi, lecz zatrzymają się do czasu meczu międzymiastowego we Lwowie.

Matczakówna najlepszą florelistką łódzką

We wtorek wieczorem odbyła się w lokalu P. K. S-u druga eliminacja pań okręgu łódzkiego w walce na florety w celu wyłonienia reprezentacji szermierczej Łodzi do mistrzostw drużynowych Polski.

Pierwsze miejsce zdobyła ponownie Matczakówna Maria (Pocztowa PW) przed Matczakówną Jadwigą (PPW), Rajpoldówną (PPW), Świerczewską, Rozenholcówną i Rajchmanową z ŁKS. Trzecia a zarazem ostatnia eliminacja pań odbędzie się w środę, 27 bm. o godz. 18-ej w lokalu PKS-u przy ulicy Żeromskiego 88.

Motocykliści łódzcy otwierają sezon

Właściwy sezon motocyklowy zostanie otwarty w Łodzi w nadchodzącą niedzielę raidem dookoła miasta na dystansie 300 km., który organizuje po raz jedenasty z rzędu sekcja motorowa Union-Touring.

Trasa raidu została ustalona następująco: — Łódź — Kurowice — Rokiciny — Brzeziny — Stryków — Zgierz — Aleksandrów — Lutomiersk — Łask — Zd. Wola — Szadek — Pabianice — Rzgów — Tuszyn — Piotrków — Węlbórz — Tomaszów — Ujazd — Rokiciny — Łódź.

W raidzie prócz motocyklistów stowarzyszonych i niestowarzyszonych wezmą również udział automobilści. Dla zwycięzców przewidziane są liczne nagrody.

Bokserzy berlińscy nie przyjadą do Łodzi

W początku maja walczyć miała w Łodzi z drużyną Geyera znakomita drużyna bokserska „Pollzel Sport - Verein” z Berlina, w skład której wchodził m. in. reprezentacyjny pięściarz niemiecki Campe.

Przyjazd ten jednak nie dojdzie do skutku, gdyż termin proponowanego przyjazdu bokserów berlińskich koliduje z terminami innych imprez bokserskich w Niemczech, zaś Campe wędruje przypuszczalnie w skład reprezentacji Europy na mecz z Ameryką.

Obowiązek służby wojskowej

w świetle przepisów nowej ustawy. — Nowy podział na kategorie. Kto jest jedynym żywicielem rodziny. — Kiedy może nastąpić powołanie nadkontyngentowych

Przed kilku dniami opublikowana została nowa ustawa o powszechnym obowiązku służby wojskowej, która wprowadza, w porównaniu z poprzednio obowiązującymi przepisami, znaczne zmiany. Ze zmianami tymi należy się zapoznać.

W rozdziale o rejestracji poborowych zmiana dotyczy terminu pierwszej rejestracji. Obowiązek jej przypada na ten rok kalendarzowy, w którym osoba, podlegająca powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej, kończy 17 rok życia. Poważne zmiany wprowadza rozdział dotyczący stawiennictwa do poboru. Rok poborowy rozpoczyna się z dniem 1 stycznia tego roku, w którym mężczyzna kończy 21 rok życia. Natomiast dla poborowych, posiadających świadectwa dojrzałości, rok poborowy rozpoczyna się w tym roku, w którym kończą oni szkołę średnią.

Inny jest również podział na kategorie wojskowe. Kategoria A oznacza „zdolny do zasadniczej służby wojskowej”, kat B — „czasowo niezdolny do służby wojskowej”, kat C — „zdolny do służby w pospolitym ruszeniu”, kat D — „zdolny do pomocniczej służby wojskowej” i kat E — „zupełnie niezdolny do służby wojskowej”.

Prawo do odroczenia w dalszym ciągu przysługuje jedynym żywicielom rodziny. Uważa się za takich na mocy nowych przepisów: syna niezdolnych do pracy rodziców, rodzonych lub przyrodniego brata osieroconego i do pracy niezdolnego słuźnego lub niesłuźnego rodzeństwa, wzgl. żywiciela dziadka lub babki w linii prostej, jeżeli ci ostatni nie posiadają dzieci zdolnych do pracy. Przepis dawniej ustawy, głoszący, że rodzice lub dziadkowie o ile ukończyli 60 lat, oraz matki samotne jeżeli ukończyły 45 lat, chłopcy, jeśli nie ukończyli 16 lat i dziewczęta jeśli nie ukończyły 18 lat, będą uważani za niezdolnych do pracy i badaniu nie podlegają, nie istnieje w nowej ustawie.

Czas trwania obowiązku służby wojskowej uległ następującym zmianom:

Nadkontyngentowi mogą być powołani do zasadniczej służby wojskowej do końca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 24 lata.

Poborowi, którym przysługuje prawo do skróconej służby wojskowej, obowiązani są odbywać poprzednio, przed wcieleniem, służbę pracy. Odbycie służ-

by pracy jest jednym z warunków skrócenia służby wojskowej.

Obowiązek służby w rezerwie trwa dla podoficerów i szeregowców do 40 roku życia, dla oficerów — do 50 roku życia.

Szeregowcy rezerwy obowiązani są do odbycia 24 tygodni ćwiczeń, podoficerowie — 30 tygodni, a oficerowie — 48 tygodni ćwiczeń. Czas trwania jedne-

go ćwiczenia dla szeregowców i podoficerów wynosi 6 tygodni, dla oficerów — 8 tygodni. Niezależnie od zwyczajnych ćwiczeń wojskowych, rezerwiści mogą być powoływani do odbywania dorocznych, najwyżej trzydniowych ćwiczeń oraz do okresowych ćwiczeń, których czas trwania nie może przekraczać w ciągu jednego roku trzech tygodni. (t)

Skutki t.zw. trwałej ondulacji

Fryzjerzy mają zapłacić klientce przeszło 700 zł.

W wydziale cywilnym sądu grodzkiego toczyła się wczoraj rzadka, choć już nie pierwsza tego rodzaju przed naszym trybunałem sprawa. Olga Seidlitz, wystąpiła przeciwko właścicielowi zakładu fryzjerskiego przy ul. Napiórkowskiego — Edmundowi Schützowi i Franciszkowi Cieszyńskiemu z pozwem o 1000 zł. za straty materialne i moralne, spowodowane ich zabiegami wiecznej ondulacji na powódce.

P. Seidlitz wywodziła w swej skardze, iż po trwałej ondulacji w zakładzie obu fryzjerów — włosy wypadły jej cał-

kowicie, przez dłuższy czas była zupełnie niemal łysa, nie mogła przez to pracować i nawet pokazywać się ludziom. Ponieważ fryzjerzy polubownie nie chcieli sprawy załatwić — wystąpiła przeciwko nim ze skargą.

Rozprawie przewodniczył sędzia Rembowski.

Sąd zasądził na rzecz powódki 500 złotych tytułem ekwiwalentu za straty moralne, 117 zł. jako zwrot utraconych zarobków i 102 zł. kosztów sądowych.

Niezwykła ta sprawa oprze się niewątpliwie o sąd drugiej instancji. (l)

Fenomenalny aktor
ulubieniec całego świata

WALLACE BEERY

w nowej wspaniałej kreacji, jako:

Groźny Bill

Wkrótce w Kina

„EUROPA”

Parcele budowlane przy ul. Krzemienieckiej i Retkińskiej do sprzedania

Zgłoszenia do p. Hermana, ul. Piotrkowska 51, prawa
oficyna, I piętro od 10—12 w południe i od 4—5 po południu
w dni powszednie

UCIECZKA POSŁA Z.S.R.R. Z SOFII

Razkolnikow opuścił stolicę Bułgarii wraz z rodziną dn. 1-go b.m., żegnany przez członków poselstwa. — Do tej chwili nie wiadomo, gdzie jest. — Oficjalny komunikat TASS-a o zwolnieniu posła ze stanowiska. — Czy śladami Butienki?

Prasa całego świata podała wiadomość o nagłym zniknięciu posła sowieckiego w Sofii, Fedora Razkolnikowa, przy pominięciu niektórych okolicznościami znany incydent z posłem ZSRR w Rumunii, Butlenką. Obecnie korespondent „Kurieru Warszawskiego” w Sofii p. W. S. podaje następujące szczegóły:

Dnia 31 marca Razkolnikow był przyjęty przez prezesa ministrów Kiosewanowa, którego zawiadomił, że wyjeżdża do Moskwy na urlop i pożegnał się z nim. Pożegnał się również z czeskosłowackim ministrem pełnomocnym Maksa, z którym był zaprzyjaźniony. Otrzymał wizę czeskosłowacką, ponieważ, jak mówił, zamierzał udać się do Pragi do sowieckiego ministra pełnomocnego Aleksandrowa. Ustalono jednak, że w Pradze nie był, ani nawet przez nią nie przejeżdżał.

Razkolnikow opuścił Sofię dn. 1-go b.m. o godz. 14 min. 32 expresseem zachodnim. Razem z nim wyjechała jego żona i mały synek, nie mający jeszcze roku. Żegnali go pierwszy sekretarz poselstwa, drugi sekretarz Gałkin i attaché wojskowy pułkownik Benedikow. Więcej nikogo nie było.

Razkolnikow opuścił Sofię w piątek, a w kilka dni potem we wtorek T.A.S.S. ogłosiła, że jest on zwolniony ze stanowiska.

Dnia 8-go b.m. poselstwo sowieckie powiadomiło jednego z dziennikarzy bułgarskich, że nie ma żadnych wiadomości o Razkolnikowie, lecz przypuszczają tam, że jeszcze nie przybył do Moskwy, ponieważ miał zamiar zatrzymać się przez trzy dni w Warszawie.

Z Wagons-Lits informują, że Razkolnikow wziął miejsce sypialne tylko do Budapesztu, podczas gdy w innych wy-

padkach, wyjeżdżając do Moskwy, brał bilety do Kiginia, gdy przejeżdżał przez Rumunię, gdy zaś przejeżdżał przez Warszawę,

do granicy polsko- sowieckiej.

Żona radcy miejscowego poselstwa węgierskiego p. Hoffman widziała się z Razkolnikowem w Budapeszcie w biurze Wagons-Lits i rozmawiała z nim. W Budapeszcie ślady Razkolnikowa gina.

Jeden z dobrych znajomych Razkolnikowa opowiada, że od trzech miesięcy nastąpiła zmiana w usposobieniu Razkolnikowa. Był w depresji. Osłabił zupełnie i stał się roztargniony. Na twarzy jego malowała się wielka troska.

Później ustalono, że Razkolnikow ma w Budapeszcie brata, oficera białej gwardii.

Oto ostatnie wyniki dociekań, ogłoszonych przez p. Tanewa na łamach dziennika „Utro”, w związku z wypadkiem z Razkolnikowem:

Razkolnikow razem z rodziną uciekł z Sofii. Jest to pierwszy wypadek od czasu istnienia Bułgarii.

Wiadomo, że Razkolnikow prosił o urlop, że otrzymał zezwolenie z Moskwy i wtedy dopiero wyjechał. Rzeczywistość jest zupełnie inna. Nie jest taka, jak mówiono z początku w kołach sowieckich w Sofii.

Na dzień przed wyjazdem Razkolnikowa personel poselstwa dowiedział się, że szef ich wyjeżdża. Istotnie, dawno już Razkolnikow prosił komisarza spraw zagranicznych w Moskwie o urlop.

Urlopu tego nie otrzymał.

Razkolnikow opuścił swoje stanowisko sowieckiego dyplomaty bez zezwolenia Moskwy, a nawet bez wiedzy Moskwy.

Nikt z poselstwa nie miał możliwości

zawiadomić komisarza spraw zagranicznych o ucieczce Razkolnikowa. Miał on u siebie szafir poselstwa. To też nie możliwe było nadanie szyfrowej depechy. Gdyby zawiadomiono o tym depeszą otwartą, stała by się ona własnością publiczną i skandal byłby wielki. Właśnie dla uniknięcia tego skandalu personel poselstwa postanowił odprowadzić Razkolnikowa na dworzec. Natychmiast po powrocie z dworca pierwszą rzeczą pomocników Razkolnikowa, którym pozostawił on szafir przed odjazdem, było

zadeptowanie do Moskwy, że szef uciekł.

Zaraz po otrzymaniu depechy, na pierwszym posiedzeniu sownarkomu Litwinow zdał raport o ucieczce Razkolnikowa. Następuje jego zwolnienie. Razkolnikow jest zwolniony za naruszenie dyscypliny, za opuszczenie Sofii bez zezwolenia, za ucieczkę ze stanowiska.

Nikt nie może powiedzieć, gdzie się znajduje obecnie były dyplomata sowiecki.

Jasna jest rzecz, że Razkolnikow wiedział dokładnie, co go oczekuje, jeżeli kiedyś wróci do Moskwy. Przygotował troskliwie ucieczkę swą z Sofii i opuścił ją wtedy, gdy w Moskwie nawet tu w kołach poselstwa nikt nie podejrzewał, że wyjedzie on i że się do tego przygotowuje.

Że ucieczka była przygotowana dokładnie i umiejętnie, — nawymowniej świadczy fakt, że i obecnie w trzydziście dni po opuszczeniu przez niego Sofii, nikt nie może powiedzieć, gdzie przebywa i z kim się komunikował przed wyjazdem.

W bułgarskich kołach dyplomatycz-

nych przypuszczają, że Razkolnikow najprawdopodobniej wyjechał do Włoch. Trafiłoby przypuszczenia tego uzasadnia fakt wzięcia przez Razkolnikowa wizy z poselstwa włoskiego.

Nr 233 cena zł 128.-

To więcej niż klejnot...

Zegarek OMEGA — upominek, który wielokrotnie w ciągu dnia przypomina drogą sercu osobę. Zegarek OMEGA jest przyjacielem na całe życie.

Zegarki OMEGA są do nabycia wyłącznie w autoryzowanych miejscach sprzedaży, które gwarantują fachową obsługę.

Jedynie zegarki

OMEGA

POSIADAJĄ ŚWIATOWY REKORD PRECYZJI

Tragiczna zabawa

Wybuch butelki z chloranem potasu. — Chłopiec zmarł

We wsi Leosin, pow. brzezińskiego — jak głoszają meldunki nadeszłe do wojewódzkiego urzędu śledczego — wydarzył się wczoraj tragiczny wypadek, mający bezpośredni związek z wiewatami świątecznymi.

13-letni Artur Ater zabawiał się przy sypywaniu do butelki chloranu potasu, niezużytego do świątecznych petard.

Chłopiec zbliżył się z materiałem wybuchowym do ognia i spowodował wybuch butelki, w której przechowywany był chloran potasu. Z rozbicia cza-szka i licznymi innymi obrażeniami padł chłopiec bez przytomności i w drodze do szpitala — zmarł. (1)

Skazany za oszustwo na 10 mies. więzienia

Przed sądem okręgowym odpowiadał wczoraj Icek Majer Ciolek, reemigrant z Niemiec, oskarżony o oszustwo. Podsądny — jak głosi akt oskarżenia — w maju r. ub., pracując jako sprzedawca odpadków na rachunek Maksa Laufera — powiadomił go o dwóch transakcjach na łączną sumę 1450 złotych. Okazało się, że oskarżony towaru właściwego odbiorcy nie dostarczył, lecz przywłaszczył go sobie.

Sąd, pod przewodnictwem sędziego Wierzbickiego, skazał Ciołka na 10 miesięcy więzienia. (1)

Mir. Szalasi-wódz węgierskich hitlerowców

nie jest Węgrem, lecz Niemcem i posługuje się przybranym nazwiskiem. — Zamęt gospodarczy i polityczny

Budapeszt, w kwietniu. Podczas rozmowy z pewnym wybitnym politykiem węgierskim usłyszałem następujące zdanie:

— Nie ulega wątpliwości, że stoimy wobec groźby przewrotu. Wypadki austriackie nie mogły, oczywiście, przebrzmieć u nas bez echa. Hyper-nacjonalisci rozpalają demagogię aż do bezczelności, lecz rząd nie może w tych sprawach ingerować, ponieważ równolegle wysuwane są hasła rewizjonistyczne. Że nastąpi przewrót, nikt o tym nie wątpi, zachodzi tylko pytanie, w jakiej formie.

Oczywiście, że wśród demagogicznych hasel nacjonalistycznych na czoło wysuwa się przede wszystkim kwestia żydowska. Ale poważnie myślący politycy węgierscy zdają sobie sprawę z tego, że załatwienie tej kwestii w duchu narodo-wo - socjalistycznym może pograżyć kraj cały w odmęt anarchii gospodarczej.

W Austrii sprawa ta przedstawiała się inaczej. Austria bądź-co-bądź była bardziej związana z Niemcami i ich organizacjami. Niemcy mogli więc w każdej chwili wypełnić lukę, powstałe w handlu lub w przemyśle, po usunięciu Żydów. Węgry nie są krajem niemieckim, organizacje handlowe z Berlina nie mogą kierować przedsiębiorstwami, za-instalowanymi w Budapeszcie, nie zgodziłby się zresztą na to nawet stuprocentowi hitlerowcy węgierscy!.. Już Bethlehem wskazał na to, że odżydzenie

handlu i przemysłu węgierskiego musiałoby pociągnąć za sobą taki skutek, że klerownicze stanowiska w przedsiębiorstwach zajęliby cudzoziemcy. Wystarczy przytoczyć tylko jeden przykład: Największy koncern chemiczny - włókienniczy istnieje pod firmą „Samuel Goldberger i S-owie”. Dyrektorem generalnym firmy jest jednak Mikołaj Horthy junior...

Napróżno więc tłumaczy się nacjonalistom węgierskim, że ich agitacja jest szkodliwa dla idei obronności państwa, gdyż lepiej jest mieć u siebie Żydów-obywateli węgierskich, niż sprowadzać cudzoziemców, nie mających żadnych obowiązków względem państwa. Hitlerowcy węgierscy nie mogą jednak zrezygnować z antyżydowskiego atutu, gdyż straciłby jeden z największych, lecz zarazem najniebezpieczniejszych argumentów agitacyjnych.

Trzeba przyznać, że pewne czynniki ostro przeciwstawiają się agitacji hitlerowców węgierskich, lecz z drugiej strony, wyposażona w doskonałe środki techniczne i materialne, propaganda hitlerowska robi swoje...

Obecnie toczy się zażarta walka na froncie zawodów wolnych. Żydów wypiera się ze wszystkich stanowisk.

Na czele hitlerowców węgierskich stoi major Szalasi. Znalazł on już uznane protektorów berlińskich i jest ich mężem zaufania, podobnie jak był nim Seys-Inquart w Wiedniu i jak jest nim Henlein na terenie Czechosłowacji.

Partia narodowo - socjalistyczna majora Szalasiego różni się od innych partii prawic. Na terenie Węgier tym, że nie uznaje ona autorytetu władz węgierskich, podporządkowując się wyłącznie rozkazom Berlina. Patrioci węgierscy piętnują więc majora Szalasiego jako rzecznika obcych hasel i interesów, lecz w dobie licytacji hasel nienawiści zwycięstwo może osiągnąć łatwo ten, kto okaże się większym barbarzyńcą.

Szalasi nie jest Węgrem czystej krwi. Jest on właściwie Niemcem i pochodzi z Koszyc. Nazwisko „Szalasi” jest przybrane.

Jakkolwiek partia majora Szalasiego jest dziś nieliczna, obawiają się jej dziś nawet czynniki rządowe, które muszą się z nią liczyć. Podczas ostatnich wyborów dodatkowych przeszedł do sejmiku redaktor rządowego pisma, Hubay, popierany przez sfery rządowe... Gdy Hubay zasiadł jednak na stolcu poselskim oświadczył wszem wobec i ku wielkiemu zdumieniu panów ministrów, że właściwie... jest zwolennikiem Szalasiego...

Major Szalasi pozwala już sobie na atakowanie w ulotkach ministra wojny, generała Roedera, stuprocentowego Węgra i katolika.

Należy jednak przypuszczać, że rządowi uda się złamać akcje majora Szalasiiego i utrzymać inicjatywę i ster w swoich rękach.

P. K.

Osłafnie nowości!
MATERIAŁY NA UBRANIA, PALTA
męskie i damskie wyrobu fabryk
BIELSKICH w wielkim wyborze

B. J. MAROKO i s-wie Nowomiejska 8
w PODWÓRZU! CENY FABRYCZNE!
HURT I DETAL!

TEATR
MUZYKA / ZŁUKA

Aresztowanie znanej złodziejki brylantów Stanisławy Hajduk, poszukiwanej przez policję wie- deńską, szwajcarską i polską.—Zatrzymano ją w Łodzi

Przed zgorą dwoma tygodniami do-
nosiliśmy o aresztowaniu w Warszawie
Zygmunta Nawrockiego, rodem z Łodzi,
poszukiwanego przez policję wiedeńską
i szwajcarską za kradzież brylantów w
Wiedniu, wartości 100.000 zł.

Przypominamy pokrótce, zgodnie z
naszą wiadomością z 29 ub. m., że Na-
wrocki ostatniej ze swych licznych kra-
dzieży dokonał w magazynie jubilers-
kim w Wiedniu przy Spiegelgasse,
gdzie podczas przeglądania nakryć sto-
łowych przy pomocy żony skradł wore-
czek skórzany, zawierający 380 brylan-
tów.

Para złodziejska zbiegła i była przez
długi czas nieuchwytna. Ustalono, że
zbiegli do Szwajcarii, gdzie ślad po nich
zaginął.

Wreszcie na podstawie dochodzeń
policji szwajcarskiej i wiedeńskiej — u-
stalono, że Nawrocki wraz z swą żoną,
Łodzianką, zawodową złodziejką Stani-
sławą Hajduk, zbiegł do Polski.

Nawrocki, po dłuższych poszukiwa-
niach w kraju — został wreszcie ujęty
w Warszawie w jednym z nocnych lo-
kali.

Przez długi czas nie udało się wła-
dzom natrafić na ślad jego żony.

Nici prowadziły do Łodzi, gdzie —
jak przypuszczano — ukryła się Nawroc-
ka u swych krewnych. Poszukiwania
prowadził urząd śledczy w Łodzi.

Wczoraj wreszcie udało się naszej po-
licji ująć Nawrocką. Aresztował ją ubie-
głej nocy kom. Schoeberle w jednej z
melin na Bałutach.

Podobnie jak przy Nawrockim, zna-
lezione i przy niej fałszywe paszporty
i szereg dokumentów, świadczących o
występnej działalności jej męża „króla

złodziei brylantów” w stolicach Europy.

Nawrocka, mimo listów gończych,
była trudna do rozpoznania: zmieniła
kolor włosów, ukrywała się pod gęstą
woalką i w dzień nie wychodziła nie-
mal zupełnie na miasto.

Nawrocka została osadzona w wię-
zieniu. (g)

Amatorzy taniej biżuterii wpadają w zastawione sieci złodziei-„farmazonów”

Niezwykłe zuchwałego występu do-
konali wczoraj dwaj „farmazoni” na ul.
Zgierskiej.

Ofiarą ich był Stefan Orłowski, mie-
szkaniec Ozorkowa. Jakiś osobnik za-
proponował Orłowskiemu kupno dużej-
go złotego pierścienia z brylantem, war-
tości rzekomo 400 zł. Farmazon oświad-
czył, że gotów jest oddać ów pierścień
za 80 złotych.

Ostrożny Orłowski wyraził goto-
wość kupna, lecz uprzednio chciał dać
pierścień do obejrzenia i otaksowania.
Gdy szli do najbliższego sklepu jubiler-
skiego, wskazał farmazon Orłowskiemu

jakiś przechodnia, podając, że jest

o jubiler, którego opinii można zaufać.

Rzekomy jubiler, a w istocie współ-
nik farmazona, oświadczył, że za tak
niską cenę sam brylant kupił i prosił o
chwilę zwłoki, nim przyniesie z domu
pieniądze. Przeświadczony, że robi do-
bry interes i w obawie, że mu się „grat-
ka” wymknie — zapłacił Orłowski na
miejscu całą sumę.

Krótko potem przekonał się, że „bry-
lant” jest szkłem, a złoto — „tombak-
kiem”.

Farmazonów poszukuje policja. (l)

Radioprogram

CZWARTEK, 21 kwietnia 1938 r.

6.15—6.20: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.20—6.40: Gimnastyka. 6.40—7.00: Muzyka —
płyty. 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00:
Muzyka — płyty. 8.00—8.10: Muzyka — płyty.
8.10—11.15: Przerwa. 11.15—11.40: „Polska w po-
lonezach Chopina” — poranek muzyczny dla
szkół powszechnych (z Poznania). 11.40—11.57:
Fryderyk Flotow: Fragmenty o opery „Marta”
— płyty.
11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy i Hejnał
z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa.
13.00—14.00: Przerwa.
14.00—15.00: Koncert życzeń.
15.00—15.05: Jak spędzić święto? — poradzi
Ludwik Szumlewski.
15.05—15.10: O wszystkim po troszku.
15.10—15.27: Rozmowa z dziećmi — przeprowa-
dzi Wujek Radiowy.
15.27—15.30: Łódzkie wiadomości giełdowe.
15.30—15.45: Wiadomości gospodarcze.
15.45—16.15: Rozmowa muzyka z młodzieżą —
audycje prowadzi prof. Bronisław Rutkowski.
16.15—16.50: Koncert muzyki operowej w wyko-
naniu Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod
dyr. Władysława Szczepańskiego.
16.50—17.00: Pogadanka aktualna.
17.00—17.15: Wiedza i książka: „W pracowni bo-
tanicznej” — reportaż prof. Dezyderiusza
Szymkiewicza (ze Lwowa).
17.15—17.50: Duety na alt i bas. Wykonawcy:
Stanisława Wiśniewska i Adam Mazanek,
akompaniuje Jan Hoffman (z Krakowa).
17.50—18.10: Poradnik sportowy — red. Józef
Włodarkiewicz i wiadomości sportowe.
18.10—18.15: Wiadomości sportowe lokalne.
18.15—18.40: Audycja wymienna z Krakowa.
18.40—18.55: „Nowości techniczne” omówi Wac-
ław Gawroński.
18.55—19.00: Odczytanie programu.
19.00—19.50: Klasyczny Teatr Wyobraźni: — pre-
miera słuchowiska p. t. „Ifigenia w Aulidzie”

— tragedia Eurypidesa. — Przekład Jana
Kasprowicza. Radiofonizacja i reżyseria
Teofila Trzcinskiego (Warszawa). Wstęp Ste-
fana Srebrnego, prof. USG (z Wilna).
19.50—20.00: Pogadanka aktualna.
20.00—21.45: Koncert rozrywkowy (ze Lwowa).
Wykonawcy: Orkiestra Rozgłośni Lwów-
skiej pod dyr. Tadeusza Serebryńskiego, Ire-
na Dziurzyńska i Stanisław Rusocki (duety).
Irena Lipczyńska i Tadeusz Serebryński — 2
fortepiany.
W przerwie o godz. 20.45: Dziennik wie-
czorny i Pogadanka aktualna.
21.45—22.00: „Z mojego warsztatu” — szkic lite-
racki Jana Parandowskiego.
22.00—22.50: Twórczość Karola Szymanowskiego
(audycja V). Transmisja Konserwatorium
Warszawskiego. Wykonawcy: Mieczysław
Horszowski — fortepian. Chór mieszański im.
Karola Szymanowskiego pod dyr. Szczepań-
skiego.
22.50—23.00: Ostatnie wiadomości dziennika wie-
czornego, przegląd prasy i komunikat me-
teorologiczny.
23.00—23.30: Muzyka taneczna i piosenki (pl.)

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20.00 BRUKSELA flam. „Złoto Renu” — opera
Wagnera. Transm. z Teatru.
20.30 STRASBURG. „Dzwonnik z Notre Dame” —
opera Masseneta.
20.30 Wiedeń. „Fra Diavolo” — opera Au-
bera.
20.30 LONDYN Reg. Koncert orkiestry filharm.
20.55 HILVERSUM II. Koncert symfoniczny pod
dyr. Van Beuma.
21.00 MEDIOLAN. „Don Carlos” — opera Ver-
diego (transm. z Wenecji).
21.15 BUDAPEST. Recital fort. Ernő Dohna-
ny’ego.
21.30 LUKSEMBURG. Koncert symfoniczny.

20 sensacji Cyrku Staniewskich dla naszych Czytelników

Rewelacyjne powodzenie notuje w
tym roku cyrk Staniewskich w Łodzi,
dzięki atrakcyjnym, które prześcignęły
wszelkie nasze oczekiwania. Bo przy-
znać trzeba, że program jest bardzo bo-
gaty i urozmaicony. Są tresowane pięk-
ne słonie, konie, małpy, pieski i jest fe-

nomen człowiek bez rąk, Elroy. Są do-
skonale produkcje na trapezie, na rekach
i są fenomenalni komiczni kłowni.

Każdy nasz Czytelnik, po wykupie-
niu jednego biletu w kasie Cyrku, otrzy-
muje bezpłatnie analogiczny drugi bilet.

Kupon ulgowy do cyrku Staniewskich dla Czytelników „Republiki”

Ważny na przedstawienie wieczorne 8.30 w czwartek 21 kwietnia b. r.
Okazicieł nin. kuponu po wykupieniu w kasie cyrku jednego biletu,
otrzyma

drugi IDENTYCZNY ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE!

Manuelo Bianco

zaprasza dziś wszystkich do
„Casanovy”!

Ci, którzy jeszcze nie podziwiali
słynnego pieśniarza argentyńskiego,
Manuela Bianco, mogą go jeszcze dziś
użyć w „Casanovie”. Bianco w dal-
szym ciągu dzień w dzień wita jest
huraganem oklasków przez publiczność,
zapełniającą szczerze lokal wytworne-
go dancingu.

Poza tym atrakcyjny program w
wykonaniu najlepszych sił artystycz-
nych, krajowych i zagranicznych. Or-
kiestra Franciszka Witkowskiego.

W barze codziennie po południu i
wieczorem koncertuje ulubieniec pu-
bliczności Mieczysław Rechtman.

Dziś o piątej five, a wieczorem we-
sola zabawa do świtu.

Trzeba myć ściany

domów, pomalowane farbą olejną

Starosta Grodzki przypomina właście-
cielom domów, których fasady zostały
pomalowane olejno, o obowiązku zmy-
wania fasad w celu oczyszczenia ich z
brudu i kurzu.

Przyczyni się to nie tylko do oczysz-
czenia domów z brudu, ale również na-
da im estetyczny wygląd.

TEATR POLSKI.

Dziś o godz. 8.30 wiecz i dni następnych cie-
szący się powrotem wodewil ze śpiewami i
tańcami pg. K. Krumińskiego „Królowa przed-
mieścia” w adaptacji śpiewno muzycznej i w in-
scenizacji Leona Schillera.

TEATR KAMERALNY.

Dziś o godz. 8.30 wiecz i dni następnych —
„Rewizor” Gogola w reżyserii Br. Dąbrowskiego
z Chojnacką, Kossowską, Orzecką, Plucińską,
Skubniewską, Żeromską, Brochwiczem, Dejunow-
wiczem, Góreckim, Łabędzkiem, Matuszkiewiczem
Pagowskim, Snayem, Sipińskim, Siezieniewskim
(w roli głównej) Winawerem, Wronckim, Zone-
rem i in.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w czwartek, o godz. 8.15 i dni następ-
nych arcyzabawna farsa Franka i Hirschfelda —
„Interes z Ameryką”. Reżyseria Z. Biesiadec-
kiego.

TEATR KUKIELEK „KOT W BUTACH”
(Al. Kościuszki 57).

Dzisiaj, w czwartek, po raz 26-ty ciesząca się
niesłabnącym powodzeniem piękna bajka Julii
Duszyńskiej „O raku nieboraku i pstragu dziwo-
lugu”. Celem udostępnienia całej dziełce lódz-
kiej tej słodkiej i frapującej bajki ceny miejsc na
dzisiejsze przedstawienie, które rozpoczyna się
o godz. 4-ej po południu — niższe.

Bilety w cenie od 25 gr. do 1.50 do nabycia
w kasie teatru (Al. Kościuszki 57) o godz. 3-iej
po południu.

FRANCE ELLEGAARD W FILHARMONII.

W czwartek, dnia 28 kwietnia o godz. 7-iej
wiecz. wystąpi w sali Filharmonii z jedynym
koncertem mistrzowskim znakomita duńska
pianistka światowej sławy France Ellegaard.
Pianistka ta wystąpi z koncertem, na całość
którego złożą się utwory Mozarta, Schumanna,
Mendelssohna, Chopina, Bach-Liszt, de Falla
oraz innych kompozytorów. Bilety już sprze-
daje kasa Filharmonii.

„CZARODZIEJKA” W FILHARMONII.

Dziś o godz. 9.30 wiecz. oraz dni następ-
nych goszczący obecnie w sali Filharmonii
Teatr Ludowy pod kier. Klary Segalówny wy-
stawia komedię wg. Goldfadena w oprac. Man-
giera p. t. „Czarodziejka”.

GRAND-KINO

Począt. 4, 6, 8 i 10

WRZOS

Wg. powieści
Marii
Rodziewiczówny
W rol. głównych: Angel-Angelówna, Bród-
niewicz, Cwiklińska, Junosza-Stępcowski,
Wysocka, Grabowski, Zelwerowicz.

Nasz reporter zanotował:

W polu przy ulicy Obywatelskiej znaleziono
nieprzytomnego mężczyznę, dającego słabe ozna-
ki życia.

Okazało się, że był nim 42-letni Teofil Wój-
cik, bez stałego miejsca zamieszkania, który
uległ ciężkiemu zatruciu alkoholem. Pogotowie
przewiozło denata do szpitala miejskiego w sta-
nie poważnym.

Na ulicy Wólczańskiej najechany został przez
samochód 14-letni Fryderyk Kajnich, zam. przy
ul. Bandurskiego 37. Chłopiec doznał ogólnych
obrażeń cieleśnych. Pogotowie ratunkowe prze-
wiozło go w stanie osłabionym do domu.

Rowerzysta, 18-letni Ryszard Francman, zam.
w Andropolu, gm. Gałków, spadł tak niefor-
tunnie na bruk uliczny, iż doznał złamania ręki
i obrażeń głowy. Lekarz pogotowia ratunkowe-
go przewioził poszkodowanego do szpitala.

51-letni Józef Zejna, zam. przy ul. Lelewela 3
napił się w celu samobójczym mieszaniny trują-
cej. Desperatowi udzielił pierwszej pomocy le-
karz pogotowia ratunkowego, pozostawiając go
na miejscu pod opieką rodziny. Przyczynny roz-
paczliwego kroku narazie nie ustalono.

Na Placu Boernera upadła na jezdnię 59-let-
nia Matla Handelsman, zam. przy ul. 6 sierpnia
nr. 22. Poszkodowana odniosła złamanie przed-
ramienia i rany głowy. Handelsmanową umie-
szczono w szpitalu.

W podwórzu domu przy ul. Kozłowskiej 5 po-
kaszany został przez psa 5-letni Zdzisław Roma-
nowski, syn lokatora tego domu. Chłopiec od-
niósł rany szarpane obu rąk i pośladka. Własci-
ciela psa bez kagańca pociągnięto do odpowie-
dzialności karnej.

W lokalu wydziału opieki społecznej przy ul.
Zawadzkiej 11 znaleziono dziecko płci męskiej
liczące około 6 tygodni. Dziecko przesłano do
miejskiego domu wychowawczego — za wyrodną
matką wszczęto poszukiwania.

NOWY NUMER „POLITYKI GOSPODARCZEJ”

Wyszedł z druku numer 60 dwutygodnika
„Polityka Gospodarcza”. Numer ten zawiera
m. inn. artykuły: „Litwa” — Ferdynand Zweig
„Autarkia w świetle wydarzeń międzynarodowych” — Jan Partyska: „Nie małpować wło-
sko - niemieckich wzorów gospodarczych” —
Henryk Strasburger: „Powiększyć dochód na-
rodowy, współpracować z gospodarstwem
światowym” — „Mobilizacja finansowa Anglii
na wypadek wojny” — „Gotowość Niemiec do
wojny” itd.

Krótkie wiadomości

ZARZĄDZENIE O REMONTACH DOMÓW łódzkie rozplakowane zostało wczoraj na murach miasta. W zarządzeniu tym magistrat zwraca właścicieli nieruchomości do niezwłocznego przeprowadzenia remontu budynków zniszczonych,agrażających bezpieczeństwu publicznemu i t. d. niezależnie od nakazów indywidualnych inspekcji budowlanej. Niestosowanie się do zarządzeń będzie karane.

W KUP GRUNTÓW dla celów regulacji miasta będzie przedmiotem obrad specjalnej komisji do zakupu, sprzedaży i zamiany nieruchomości, która zbierze się na posiedzenie w przyszłym tygodniu. W pierwszym rzędzie rozpatrzone będą sprawy związane z poszerzeniem Al. Kościuszki i wykupem terenów na odcinku od Andrzeja do Zamenhofa.

WZROST LICZBY ZACHOROWAŃ na choroby zakaźne zanotowano w Łodzi w ub. tygodniu. Ponieważ w okresie wiosennym jest to zjawisko stałe — władze zdrowotne przystąpiły do akcji sanitarnej, mającej na celu zapobiegnięcia szerzeniu się chorób w roku bieżącym. Szczególna uwaga zwrócona będzie na zwalczanie duru brzuszkiego.

KIOSKI POCZTOWE uruchomione będą na wszystkich placach publicznych w Łodzi, m. in. na pl. Dąbrowskiego w okolicy gmachu sądowego, na Rynku Bałuckim, na pl. Boerner, na pl. Reymonta, na Wodnym Rynku itd. Kioski te spełniać będą częściowo funkcje filii pocztowych w dziale nadawczym — sprzedawać będą znaczki, przyjmować listy polecone itd.

PRYSZCZYCE STWIERDZONO na terenie Pabianic, wobec czego starostwo wydało zakaz wprowadzania bydła rogatego na teren Pabianic. W związku z tym władze zdrowotne przypominają o konieczności gotowania mleka — spożywanie mleka w stanie surowym może wywołać komplikacje chorobowe.

POBÓR ROCZNIKA 1917 rozpoczyna się w dniu 4 maja. Plan stawieństwa został już opublikowany przez powiatowe komendy uzupełnień. W związku z tym poborowi winni zawczasu zaopatrzyć się w świadectwa tożsamości, metryki urodzenia, świadectwa szkolne i zawodowe.

Likwidacja lekarzy domowych?

Jest to kolejna reorganizacja Ubezpieczalni

Ostatnio lansowane są wersje o zamierzonych w najbliższym czasie zmianach w ubezpieczalniach społecznych. Zmiany te polegają na pierwszym rzędzie na stopniowej likwidacji instytucji lekarzy domowych.

Likwidacja odbywać się ma od jesieni. Praca lekarzy domowych ma być zastąpiona przez ambulatoria dzielnicowe, w których będą zatrudnieni lekarze wszystkich specjalności.

W chwili obecnej toczą się badania nad projektem tych zmian. Czy reforma zostanie zrealizowana — pokaże najbliższa przyszłość. Narazie więc wstrzymujemy się od oceny tych zmian. (i)

Ukarani przez starostwo

Na wczorajszej sesji sądu starościńskiego rozpoznawano szereg spraw o wykroczenia.

Za zaczepianie Żydów i awantury uliczne, skazano Romana Sirka, bez stałego miejsca zamieszkania, na 4 dni aresztu oraz Leokadię Broniecką (Janiny 1) — na 3 dni aresztu.

Za samowolę budowlaną, skazano Alfonsa Kuhna, właściciela domu przy ul. Klonowej 13, na grzywnę w kwocie 100 złotych z zamianą na 10 dni aresztu oraz Chilę Freidenreicha, właściciela domu przy ul. Żeromskiego 49, na grzywnę w kwocie 200 zł. z zamianą na 20 dni aresztu.

Za handel na chodniku i tamowanie uchu pieszego, skazano Dawida Olszewickiego (Brzezińska 12) na 3 dni aresztu oraz Jakuba Kohla (Pomorska 18) na dni aresztu.

Za antysanitarny stan posesji, ukarał właściciela domu przy ul. Zamenhofa 15, Henryka Jabłońskiego, grzywną w kwocie 300 zł. z zamianą na 3 tygodnie aresztu.

Wreszcie, za uchylanie się od zastępstwa służby wojskowej, ukarano Józefa Szczepka (Adwokacka 2) — 3-dniowym aresztem i Majera Grynberga (Drewnow 84) grzywną w kwocie 100 złotych. (i)

Łódzki przemysłowiec zdemaskował szulera który ogrywał gości w Warszawie i Otwocku. — Międzynarodowy oszust karciany powędrował do więzienia

Warszawa, 20 kwietnia
W okresie ostatnich dwóch tygodni przedsięwziętych na terenie Warszawy i Otwocka uprawiano bardzo hazardową grę w kraty, przy czym „bohaterem” zielonego stolika był gościnie przez wszystkich podejmowany przybyły z Pragi czeskiej, Jerzy Jedwab.

Jedwab miał wyjątkowe szczęście

do kart, to też w ciągu kilkunastu dni wygrał znaczne kwoty, sięgające ponoć kilkudziesięciu tysięcy zł.

Aż skończyła się wreszcie szczęśliwa passa i Jerzy Jedwab został zdemaskowany. Wśród gości jednego z pensjonatów w Śródborowie, w którym szła gruba gra, znajdował się pewien przemysłowiec łódzki, który poznał się

na trickach zagranicznego gościa. Wybuchł skandal, sprawą zainteresowała się policja, która osądziła oszusta karcianego w areszcie, przy czym zainteresowała się bliżej jego personaliami.

Ustalono mianowicie, że Jedwab jest międzynarodowym oszustem karcianym odsiadującym już karę w licznych więzieniach zagranicznych. Spędziwszy kilka lat zagranicą, Jedwab nabył oglądy towarzyskiej, poznał języki, dzięki czemu uchodził bez trudności za inteligentnego człowieka.

Jedwab zwrócił się z prośbą o obrońcę do jednego z adwokatów warszawskich, który w swoim czasie również był jego ofiarą przy zielonym stoliku.

WĄTROBA NIEDOMAGA

Gdy lekarz rozpozna, że źródłem niedomagań jest wątroba, działająca leniwie i niedostatecznie odtruwająca organizm, źle filtrująca krew i nie wydzielająca w dostatecznej mierze żółci — stosuje się zioła przeciwko kamicy żółciowej i złej przemianie materii D-ra Cz. Krassowskiego, ze znakiem słownym KAMICINA, dobrane klinicznie na schorzenia aparatu żółciowego, złą przemianę materii, artretyzm itp. KAMINICA przynosi ulgę w cierpieniach wątroby i reguluje przemianę materii. Cena pudełka zł. 2.— Do nabywania w aptekach i składach aptecznych.

Skład Główny: Zakłady Przem.-Handl. Dr. Farm. K. Wenda, Warszawa, Leszno 98.

Postrzelił się w rękę i nogę i opowiedział w pogotowiu bajkę o napadzie bandyckim

Nocy onegdajszej na stację pogotowia miejskiego przybył jakiś podchmielony mężczyzna z przestreloną dłonią i raną postrzałową uda i prosił o nałożenie opatrunku. Poszkodowany podał, że nazywa się Edward Raczyński, liczy lat 40 i mieszka przy Szosie Brzezińskiej 5 w własnym domu. Na ul. Andrzeja postrzeliło go dwóch osobników, którzy zbiegli.

Wyjaśnienia Raczyńskiego wydawały się podejrzane, i zawiadomiona o wypadku policja wdrożyła dochodzenie już choćby w celu odnalezienia owych dwóch sprawców postrzelenia.

Już na wstępie okazało się, że rze-

komy Raczyński podał dane nieprawdziwe. Pod adresem wskazanym nie znaleziono nikogo tego nazwiska. Rychno potem wyszło na jaw, że owym postrzelonym i opatrzonym w nocy osobnikiem jest Edward Lange, zamieszkały przy Szosie Brzezińskiej 8.

Denat bawił się w licznym gronie, strzelał pod wpływem alkoholu na wiat i sam się postrzelił. Nie chcąc się przyznać do takiej niezręczności, podał zmyślone nazwisko i opowiedział bajeczkę o dwóch napastnikach.

Za wprowadzenie policji w błąd będzie Lange odpowiadał przed sądem (i)

Motywy wyroku na dr. Drobnera

Sąd nie uwzględnił próby obrońców o wypuszczenie oskarżonego na wolność

Kraków, 20 kwietnia

W związku z podaniem, wniesionym przez obronę dr. Drobnera o wypuszczenie go na wolną stopę za kaucją, ze względu na zły stan zdrowia, odbyło się wczoraj badanie oskarżonego przez lekarza więziennego.

Dr. Drobner przebywa obecnie w szpitalu więzienia św. Michała. Decyzją sądu podanie obrońców zostało załat-

wione odmownie.

Motywy wyroku na dr. Drobnera zostały już obronę doręczone. Sąd podniósł w uzasadnieniu wymiaru kary, że miał na uwadze zarówno podeszły wiek oskarżonego, jak i okoliczność, że był już poprzednio karany.

Od wyroku — jak donosiliśmy — za powiedzieli kasację prokurator i obrońcy.

Wielki proces w Piotrkowie

o wydawanie nielegalnych kart rzemieślniczych

Przed kilku tygodniami toczył się w Łodzi proces przeciwko 13 oskarżonym, winnym wydawania, pobierania lub pośredniczenia przy wydawaniu kart rzemieślniczych, wystawianych nielegalnie w Koninie i potem przepisywanych na Łódź.

Dowiadujemy się, iż podobny proces — jednak jeszcze w większym zakresie — rozpoczyna się w dniu 25

kwietnia w sądzie okręgowym w Piotrkowie.

Tym razem na ławie oskarżonych znajdzie się 40 osób z referentem starostwa powiatowego na czele.

W procesie zeznawać będzie około 200 świadków, bronić będzie kilkunastu adwokatów z Warszawy, Łodzi i Piotrkowa i proces trwać będzie zgórą dwa tygodnie. (i)

Przygody Buffalo Billa

bohatera Dalekiego Zachodu
Nr. 11 p. t.

„STRZELCY z GÓR”

ukazał się w sprzedaży

Cena 10 groszy

Z POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO.

W piątek, dnia 22 kwietnia o godz. 19-ej będą wznowione po przerwie świątecznej wykłady na kursie dla przewodników po Łodzi, w lokalu Towarzystwa (Al. Kościuszki 17).

W sobotę dnia 23 bm. odbędzie się tradycyjne „Jajko Wielkanocne” dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godz. 20-ej.

W niedzielę, dnia 24. 4. odbędzie się wycieczka na trasie Aleksandrów — Nakielnica.

Celem wycieczki: poznanie doliny Bzury i dworu w Nakielnicy.

Zbiórka uczestników na Bałuckim Rynku o godz. 8 m. 40. Dojazd do Aleksandrów tramwajem podmiejskim, dalsza trasa piesza, powrót również tramwajem.

Koszt wycieczki: dla członków zł. 1.—, dla gości zł. 1.20.

Zapisy na wycieczkę przyjmuje sekretariat Towarzystwa w piątek, dnia 22-bm. od godz. 18—20-ej.

Kronika radiowa

NARODOWY BIEG NA PRZELAJ.

W dniu 3 maja podobnie, jak w latach ubiegłych, odbędzie się w całej Polsce masowy i powszechny Narodowy Bieg na przelaj organizowany przez Polski Związek Lekkoatletyczny wspólnie z Polskim Radio. Biegi te zorganizowane zostaną nie tylko w miastach, ale również we wszystkich wioskach. Start do wszystkich biegów w całej Polsce będzie wspólny i odbędzie się w dniu 3 — tj. o godz. 16.15. Sygnał do biegu nada Polskie Radio przez mikrofon — Warszawa, a odebrany on będzie na starcie w miastach i wsiach przez gigantofony lub głośniki radiowe. Sygnał do startu poprzedzony zostanie przemówieniem do wszystkich zawodników, a następnie komenda do rozpoczęcia biegu. We wszystkich miastach i wsiach w związku z tym powinny zorganizować się komitety i wejść w porozumienie z komitetami organizującymi noczystości 3-cio majowe.

DZIŚ ROZMOWA Z DZIEĆMI.

Jak wiadomo, rozmowa Wujka Radiowego z dziećmi, nadawana zwykle w pierwszą i trzecią niedzielę każdego miesiąca, została w ostatnią niedzielę odwołana i przeniesiona na czwartek, dnia 21 kwietnia.

Dziś zatem o godz. 15.10 Wujek Radiowy odpowie na liczne korespondencje małych radioluchaczy.

DZIEŃ TARNOPOLA PRZED MIKROFONEM.

W tygodniu bieżącym Polskie Radio poświęca specjalny odcinek programu kresowej ziemi podolskiej. Poza audycjami nadawanymi lokalnie przez Łwów zostały zorganizowane trzy ogólnopolskie audycje, w tym dwie transmitowane z Tarnopola.

O godz. 9.00 rano dnia 24 kwietnia transmituje Polskie Radio z Tarnopola nabożeństwo i kazanie z kościoła O. O. Dominikanów, w czasie którego śpiewać będzie chór Towarzystwa Oratoryjnego. Po nabożeństwie przemówi wojewoda tarnopolski mgr. Tomasz Malicki, po czym nastąpi audycja słowno-muzyczna, objęta tytułem „Nie masz kraju nad Podolem”. W ramach jej ogłoszone zostaną krótkie pogadanki o zabytkach Podola, o jego kulturze i przeszłości, przeplatane produkcjami chórów i orkiestry. Całość da możliwość poznania w żywym i barwnym kalejdoskopie życia kresowej ziemi, jej możliwości ekspansji i potrzeb.

Tegoż dnia o godz. 13.10 nadana będzie ze Lwowa recytacja fragmentu „Ogniem i mieczem” w wykonaniu artysty dramatycznego „Alfreda Szymańskiego. W audycji tej p. t. „Ze Zbaraża do Toporowa” przypomni sobie słuchacz opis bohaterkiej przeprawy Jana Skrzetuskiego przez obóz kozacko-tatarski.

Również w niedzielę, o godz. 17-ej Rozgłoszenie Polskiego Radia transmitują z Tarnopola „Podwieczorek przy mikrofonie”. Będzie to rewia tarnopolskich i lwowskich sił artystycznych. Produkcje orkiestry salonowej, chóru rewersów, solistów, piosenkarzy i instrumentalistów przeplatą dialogi Szczepka i Tońka oraz występy podolskich mistrzów w grze na cymbałach.

Wyjaśnienie

Do artykułu wczorajszego p. t. „Niebezpieczeństwo grozi naszemu życiu” wkraśl się błąd. Mowa jest o *tlenku węgla*, a nie — jak błędnie wydrukowano — o „tlenku azotu”.

Z WIELKIEJ SYNAGOGI PRZY AL. KOŚCIUSZKI.

Komitet Synagogi przy Al. Kościuszki komunikuje, że w nadchodzące drugie dni Świąt Pesach obowiązują wszystkich modlących się okazywanie przy wejściu stałych kart rocznych, bądź też specjalnych kart wstępu, które wydała Kancelaria Synagogi dziś w czwartek od 12—5 po poł.

Nie pijcie surowej wody

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 21 kwietnia 1938 r.

Ulgi budowlane

Z „kodeksu ulg“, jakim jest opublikowana w dniu 15 kwietnia 1938 roku „ustawa o ulgach inwestycyjnych“ dla terenu naszego, niestety, mogą mieć zastosowanie niemal wyłącznie przepisy zawarte w rozdziale VII, zatytułowanym „Ulgi dla nowowznoszonych budowli oraz dla niektórych inwestycji w budynkach istniejących“. Aczkolwiek projekt był tu omawiany w sposób ogólny — uważamy za właściwe teraz szczegółowo wspomnieć rozdział ustawy omówić.

A więc — pierwsza ulga odnosi się do podatku od nieruchomości oraz podatków na nią opartych, a także do podatku od lokali. W tych podatkach — mamy generalne zwolnienie budowli wznoszonych do końca 1942 r. i części dobudowanych — na lat 10, a gdy chodzi o lokale nie większe, niż trzyizbowe — na lat 15.

W tej dziedzinie w porównaniu ze stanem dotychczasowym — zmiana istotna polega tylko na skróceniu okresu ulgi dla lokali czterozbowych i większych o lat 5. Poza tym przedmiotowych zmian nie ma.

Dalsza ulga dotyczy potrącalności kosztów budowy z dochodu podlegającego podatkowi dochodowemu. Ulga ta polega na dopuszczalności potrącania sum zużytych na budowę domu mieszkalnego lub garażu w kwocie nie większej niż 15.000 zł, za pierwszy lokal mieszkalny i 5000 zł za każdy następny lokal mieszkalny, przyczem koszt budowy garażu potrąca się w całości. Potrącalność stosuje się tylko (poza COP-em i Gdynią) do mieszkań jedno i dwuizbowych. Potrącenia dokonuje się w tym roku, w którym sumy zużyte na budowę wydatkowano, z tym że jeżeli suma ulegająca potrąceniu przewyższa dochód — to potrącenie stosuje się przez dalszych lat cztery. Prawo potrącenia służy także po przeleśniu nieruchomości w ręce osób trzecich. Dochód pozostały po potrąceniu opodatkowuje się według skali odpowiadającej kwocie dochodu całkowitego Ulgi które omawiamy nie pozbawiają prawa potrącania kwot na amortyzację. Jeżeli nowowzniesiony budynek jest tylko w części mieszkalny lub jest garażem — potrąca się jedynie część stosunkową obliczoną wg. kubatury użytkowej.

W porównaniu z istniejącym stanem prawnym zmiana polega na tym, że ulgi nie stosuje się w ogóle do budowli osób prawnych, a więc zwłaszcza spółek akcyjnych i z ogr. odpow., b) na ograniczeniu potrącalności do mieszkań najwyżej dwuizbowych, podczas gdy obecnie rozmiary mieszkań są bez znaczenia dla stosowności ulgi; d) na podwyższeniu stopy podatkowej, ponieważ dotąd riarodajną była stopa przewidziana dla kwoty dochodu jaki został po potrąceniu kosztów budowy, teraz zaś — kwoty dochodu przed potrąceniem tych kosztów, dalsza zmiana — na korzyść — polega na zwolnieniu od obowiązków wykazywania, iż kwota przebudowana pochodziła z dochodów danego roku operacyjnego; ten wymóg nieledunkrotnie w praktyce, wobec komplikacji dowodowych, paraliżuje w ogóle stosowanie ulgi. Pozytywnie jest również wyraźne postanowienie o dopuszczalności potrącenia na amortyzację, co w dotychczasowej praktyce uważane jest za sporne.

Poważną innowacją jest zezwolenie na potrącanie z dochodu kosztów budowy kanalizacji lub wodociągów w roku 1942 we wszystkich domach bez jakiegokolwiek pozatym ograniczeń; ulga ta dotyczy zresztą także osób prawnych a nie tylko fizycznych.

Dalsza ulga odnosi się do zwolnienia dochodów płynących z wzniesionych do roku 1942 domów w gminach miejskich od podatku dochodowego na lat 10, jeżeli dom składa się z mieszkań nie większych niż dwuizbowe (przy mieszkalniach dwuizbowych i większych — wolna od podatku jest stosunkowa część dochodu). Zmiana w porównaniu z istniejącym stanem rzeczy polega na: a) skróceniu okresu ulgi o lat pięć; b) zniżeniu jej tylko do mieszkań nie większych niż dwuizbowe, podczas gdy obecnie nie ma w tym kierunku żadnych ograniczeń.

Dobudowy traktuje się celem zastosowania ulg w podatku dochodowym na równi z budową ale pod warunkiem, że przez to powstają nowe lokale mieszkalne.

Za lokale jednoizbowe uważa się lokale składające się z kuchni, stanowiącej zarazem izbę mieszkalną i ewent. pomieszczenia przynależnych jak przedpokój i łazienka. Za lokale dwuizbowe uważa się lokale składające się prócz pomieszczeń przynależnych, z jednego pokoju i kuchni.

Ulgi stosuje się jak mówi ustawa — „z samego prawa“ z drugiej jednak strony rozporządzenie ma określić tryb; prawdopodobnym jest więc, że procedura będzie zbliżona do obecnej.

Ustawa w szczegółowych przepisach przewiduje utratę ulg związanych z charakterem mieszkania jednoizbowego, wzgl. dwuizbowego w wypadku przebudowy pozbawiającej mieszkanie tego charakteru.

Poza wypadkami tranzycji dokonanych w związku z budową ze Skarbem, samorządami lub instytucjami ubezpieczeń społecznych oraz poza obligacjami i obligami, związanymi z publiczną pomocą kredytową, zwolnienie od stempła przysługuje — w warunkach w ustawie wskazanych — tylko pismu tyczącemu przejęcia własności budynku najpóźniej w ciągu tygodnia od daty zdatości do używania oraz pismu, odnoszącemu się do pierwszego prze-

Jaki przedsiębiorca jest chałupnikiem

Konferencja w Izbie Przemysłowo-Handlowej przy udziale przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego, Izby Skarbowej, Ubezpieczalni Społecznej oraz zainteresowanych organizacji

W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Łodzi odbyła się specjalna konferencja z udziałem przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego, Izby Skarbowej w Łodzi, Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi i Państwowych przedsiębiorstw w sprawie wyjaśnienia kwestii spornych, następujących: a) w przedmiocie oceny, jakie osoby za liczyć należy do chałupników w rozumieniu przepisów ustawodawstwa o ubezpieczeniu społecznym z jednej, a postanowień ustawodawstwa przemysłowego i podatkowego z drugiej strony.

Punkt wyjścia obrad stanowił referat Izby, który zobrazował stanowisko samorządu gospodarczego w poruszonej sprawie wyrażone w memoriale do Ministerstwa Przemysłu i Handlu przy sposobności opiniowania projektu okólnika w sprawie przemysłu ludowego, domowego i pracy chałupniczej, który miał wyjaśnić bliżej rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 listopada 1937 r. o określeniu istotnych cech wspólnych zatrudnień zarobkowych, wyłączonych z pod przepisów prawa przemysłowego.

Opinia ustalona przez samorząd gospodarczy na podstawie wniosków Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi stwierdza w wyniku szczegółowego uzasadnienia, iż niezależnie od przyszłego organicznego ujednolicenia przepisów, dotyczących pojęcia chałupnictwa, konieczne jest już w ramach projektowanego okólnika przeprowadzenie zasady częściowego bodaj usunięcia kolizji przepisów. Nastąpić to powinno w taki sposób, aby pod pojęciem obcych sił pomocniczych, którymi może posługiwać się chałupnik w myśl art. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, rozumiano co najwyżej tylko „domowników“, natomiast w wypadku, gdy siły pomocnicze nie odpowiadają temu warunkowi i zatrudnione są na podstawie umowy o pracę w samym przedsiębiorstwie, aby przedsiębiorców, pracujących przy ich pomocy, bezwarunkowo nie podciągano pod pojęcie chałupników również i w zakresie ustawodawstwa o ubezpieczeniu społecznym.

Przyjęcie powyższej tezy zawarowałyby zgodność definicji podanej w art. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z definicją, zawartą w rozporządzeniu Mi-

nistra Przemysłu i Handlu z dnia 27 listopada 1937 r.

Dalsze wywody referatu Izby sły w kierunku umotywowania powyższego stanowiska w drodze interpretacji przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym i w konkluzji zawierały postulat, aby Ubezpieczalni do czasu wyjaśnienia sprawy, wstrzymały kroki egzekucyjne w stosunku do nakładców, którzy nie opłacili składek za przedsiębiorców, zaliczanych do chałupników.

Po referacie wywiązała się duża dyskusja, która pozwoliła na stwierdzenie, że odcinek chałupnictwa jest nieunormowany, gdyż osoby uważane w zakresie administracji skarbowej za przedsiębiorców, w zakresie ubezpieczeń społecznych, traktowane są jako chałupnicy. Dlatego też zebrani jednomyślnie dali wyraz opinii, że sprawa wymaga się pilnej zmiany, przy czym podkreślili trwałość wysuniętej przez Izbę tezy, wynikającej z interpretacji przepisów ustawy scaleniowej. Niezależnie od powyższego poruszono na konferencji sprawę traktowania chałupników na odcinku podatkowym, gdzie stosownie do zasad ustalonych orzecznictwem S. N. i N. T. A. zalicza się ich do liczby robotników, co powoduje niepożądane komplikacje na odcinku świadczeń przemysłowych. Poza tym przyjęcie zasady, że chałupnika traktować należy jako robotnika, prowadzi do jednostronnego uprzywilejowania w zakresie stawek podatku od obrotu przedsiębiorstw, wydających pracę chałupnikowi (stawka 1,5 proc., gdy nakładca prowadzi przedsiębiorstwo 6-8 kategorii), analogicznie bowiem zorganizowane przedsiębiorstwa handlowe, które te same towary i do identycznych czynności przetwórczych oddają nie chałupnikom, lecz nakładcom, opłacają podatek wg. stawki 1,9 proc.

Zamykając konferencję, Izba zaapelowała do przedstawicieli Ubezpieczalni aby do czasu zadecydowania sprawy przez czynniki resortowe, możliwie ogólnie prowadzili kroki egzekucyjne w stosunku do nakładców, którzy złożyli odwołania od wymiaru składek ubezpieczeniowych za rzekomych chałupników.

Zmiany personalne w Ministerstwie P. i H.

wywołane przejściem dyr. Wierusz-Kowalskiego na stanowisko podsekretarza stanu

Jak się dowiadujemy, w ministerstwie przemysłu i handlu nastąpią w niedługim czasie zmiany personalne, wywołane częściowo przejściem p. Michała Wierusz-Kowalskiego, b. dyrektora departamentu przemysłu i rzemiosła na stanowisko podsekretarza stanu w ministerstwie rolnictwa i reform rolnych.

W związku z tym, stanowisko dyrektora departamentu przemysłu i rzemiosła w ministerstwie przemysłu i handlu objąć ma z dniem 1 czerwca r. b. p. inż. Stefan Dażwański, obecny dyrektor naczelny Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin“ we Lwowie.

Funkcje wicedyrektora tego departamentu objąć ma dotychczasowy naczelnik wydziału przemysłu przetwórczego

p. Stefan Konopski, kierownictwo zaś wydziałem przemysłu przetwórczego obejmie p. inż. Z. Morawski. Wobec tego, że p. Lucjan Zadrowski, dotychczasowy dyrektor biura spraw finansowych, przechodzi do Fabryki Chemicznej „Boruta“, powierzone zostanie kierownictwo tego biura p. insp. J. Tomorowiczowi, do tymczasowego zastępcy dyr. Zadrowskiego. Sprawowane przez p. Zadrowskiego funkcje prezesa rady administracyjnej „Polminu“ powierzone zostaną z dniem 1 czerwca r. b. również inż. Stefanowi Dażwańskiemu, w celu wywyższenia jego dotychczasowego doświadczenia podczas długoletniego kierownictwa tym przedsiębiorstwem państwowym.

Eksport włókienniczy z okręgu łódzkiego

kształtował się w pierwszym kwartale r.b. dość pomyślnie. — Zwłaszcza wzrósł wywóz przedzdy czesankowej

Oceniając sytuację eksportu włókienniczego z okręgu łódzkiego w marcu r. b., stwierdziliśmy, że w porównaniu z analogicznym miesiącem r. ub. wywóz obniżył się w stopniu stosunkowo nieznacznym, sięgającym, pod względem wartości, zaledwie 40%. W porównaniu z lutym r. b. daje się zauważyć w tej dziedzinie eksportu nadwyżka, sięgająca prawie 10 proc. Tym nie mniej struktura omawianego wywozu uległa w I kwartale r. b., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, znacznej zmianie.

O ile bowiem w pierwszych trzech miesiącach zeszłego roku stosunek wywiezionej konfekcji w ogólnym eksporcie z okręgu łódzkiego sięgał 46%, przedzdy zaś czesankowej 30%,

ścisła własność budynku sporządzonemu przed upływem 2 lat od rozpoczęcia używania. Poza tym szeroka dotąd sfera ulg stempowych, związanych z budownictwem została zlikwidowana (zwracamy jednak uwagę na to, że umowy o roboty budowlane z przedsiębiorcą i dostawę budulca wolne są składować w Iwej części wy-padków od stempła na ogólnych zasadach).

Rozdział ustawy który nas tu interesuje — na co zwracamy szczególną uwagę — wchodzi w życie dopiero 1 stycznia 1939 roku. Do domów, których budowa lub dobudowa została tylko zaczęta 1 stycznia 1939 r. stosować się będzie dotychczasowe prawo, przy czym za rozpoczęcie budowy lub dobudowy uważa się wykonanie fundamentów pod przyszły dom lub część dobudowywaną, bądź też, jeżeli zamierzono dobudowę pięt — przystąpienie do robot murarskich.

to w roku bieżącym, wskutek spadku wywozu odzieży o 780%, udział jej w ogólnym eksporcie obniżył się o 130%. Wywóz zaś przedzdy czesankowej wzrósł silnie i stanowi obecnie 570% ogólnego kwartalnego eksportu z okręgu łódzkiego.

Przechodząc z kolei do omówienia sytuacji eksportowej w poszczególnych gałęziach przemysłu łódzkiego, stwierdzić należy, iż pomyślniej niż w r. ub. poza przedzdy czesankową kształtuje się wywóz tkanin pluszowych, welwetów oraz dywanów półwełnianych, które w coraz szerszym zakresie zdobywały rynki skandynawskie. Również nieco pomyślniej kształtował się w I kwartale r. b. wywóz tkanin bawełnianych zarówno barwionych, jak i nie barwionych. Główny rynek zbytu, jakim był w r. ub. Egipt dla tkanin bawełnianych, barwionych i drukowanych, zawłódt w r. b. przede wszystkim z powodu znacznych pozostałości, jakie po sładają tamtejsi importerzy z r. ub. Poza tym napotykały na tym rynku na silną konkurencję włoską i angielską. Z tych względów wiele firm łódzkich otrzymało zaledwie połowę wysokości zamówień zeszłorocznych.

Eksport materiałów filcowych utrzymał się prawie na poziomie r. ub. przy równoczesnym wzroście wywozu wszelkiego rodzaju rekawiczek dzianych.

Jak wspomnieliśmy, niepomyślnie — jak dotąd — kształtuje się wywóz odzieży, który spadł w I kwartale r. b. o 780%, co łączy się niewątpliwie z trudnościami natury koniunkturalnej, napotykanymi na głównym rynku zbytu, jakim jest Anglia. Wreszcie dodać należy, że przy całkowitym prawie zahamowaniu eksportu beretów zmalał również w I kwartale wy-

wóz stożków wełnianych, kierowany w r. ub. do Stanów Zjednoczonych, a gdzie obecnie nie udaje się, jak dotychczas, zwalczyć konkurencji włoskiej. Stosunkowo pomyślnie natomiast kształtował się eksport do Południowej Ameryki, dzięki uzyskanym poważniejszym zamówieniom.

Upadłości w Polsce

W lutym rb. ogłoszono na terenie całej Polski 10 upadłości wobec 7 w styczniu rb. i 6 w lutym 1937 r. z czego 4 upadłości przedsiębiorstw jednoosobowych (2 i 1), 1 w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (5 i 2), 1 w spółkach firmowych i komandytowych (0 i 2), 3 w spółdzielniach (0 i 1) i 1 upadłość spółki akcyjnej. W lutym 1937 r. i w styczniu 1938 r. żadnej upadłości w spółkach akcyjnych nie ogłoszono.

Z upadłości w lutym rb. 2 przypadają na przemysł, gdy w styczniu rb. 6, a w lutym ub. r. 5, oraz 8 na handel (1 i 1).

Nieście pomoc
najbiedniejszym

Giełda pieniężna

Warszawa, 20 kwietnia.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była utrzymana, przy obrotach niedużych. Notowano: Amsterdam 293.60, Bruksela 89.40, Kopenhaga 118.30, Londyn 26.51, Nowy Jork 5.30.13, Nowy Jork kabel 5.30.38, Oslo 133.25, Paryż 16.78, Praga 18.48, Sztokholm 136.60, Zurych 122.20. Bank Polski płać za dolary amerykańskie 5.27, kanadyjskie 5.25, floreny holenderskie 294.60, franki francuskie 16.48, szwajcarskie 121.70, belgi belgijskie 89.15, funty angielskie 26.42, palestyńskie 25.95, guldeny gdańskie 99.75, korony czeskie 12.50, duńskie 117.75, norweskie 132.60, szwajcarskie 135.95, liry włoskie 23, marki fińskie 11.25, niemieckie 103, srebrne 115.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była wybitnie mocna, przy obrotach ożywionych. Notowano: Bank Polski 117, Cukier 35, Węgiel 30 — 30.50 — 30.25, Lilpopy 71. Starachowice 39.50 — 39.75 — 39.50, Żyrardów 65 — 64.50.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była również wybitnie mocna, zwłaszcza dla papierów państwowych. Obroty były znacznie zwiększone. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I em. 85, seria 92 — 93.50, II em. 84, seria 91, 4 proc. dolarowa 42.75, 4 i pół proc. wewnętrzna 65.75, 4 proc. konsolidacyjna 68.50 — 69.25, 5 proc. konwersyjna 69.75 — 70, 8 proc. Przemysłu Polskiego funtowe 80, 4 i pół proc. ziemskie 64.50 — 64.25, 4 i pół proc. Warszawy 71.25, 5 proc. Warszawy stare — 74.50, 5 proc. Warszawy z r. 1933 — 71.25 — 71.75 — 71.50, 5 proc. Warszawy z r. 1936 — 71, 5 proc. Łodzi z r. 1933 — 64.50, 5 proc. Radomia z r. 1933 — 57.50.

W obrotach prywatnych. 5 proc. Częstochowy z r. 1933 — 62, 5 proc. Piotrkowa z r. 1938 — 59.75, 3 proc. państwowa renta ziemiska odcinki po 5.000 złotych — 54.50, odcinki po 1.000 złotych — 56, odcinki po 500 złotych 57, odcinki po 100 złotych — 67.50, Rudzki — 10.75.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: tranżakcje: Inwestycyjna I em. 83.25 — 83.35, Inwestycyjna 2 em. 82.30, Dolarówka 42.25, Konsolidacyjna 68.50, Konwersyjna 70.00. Wewnętrzna 65.50, 5 proc. Łodzi seria X 64.50 — 64.00, Bank Polski 119.00 — 118.50. Tendencja mocna.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ.

Żyto 20.50 — 21.00, mąka żytnia I gat. 31.75 — 32.25, mąka żytnia 65 proc. 29.75 — 30.25, mąka żytnia II gat. 20.75 — 21.75, gryka 18.25 — 18.75, mąka żytnia razowa 24.50 — 25.00, otręby żytnie 13.50 — 13.75, pasza gryczana 30.50 — 31.50. Reszta bez zmiany. Tendencja na żyto i pszenicę ożywiona, na inne spokojna.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 20 kwietnia.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed roktem
30/n Inw. I. em.	85.—	83.25	79.—	66.—
41/20/n Wewn.	66.75	65.50	63.13	
50/n Konwers.	70.—	69.75	69.25	59.—
Dolarówka	42.75		39.75	44.50
41/2 L. Ziem.	64.25	64.—	61.—	52.50
50/n L. Warsz. 1933	71.50	71.25	68.50	
50/n L. Łódz. 1933	64.50		61.50	52.—
Bank Polski	117.—	118.—	110.—	100.75
Lilpop	71.—	71.—	63.—	13.40
Żyrardów	64.50	64.—	66.—	46.—

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 19 kwietnia 1938 r.

LIVERPOOL. Loco 4.96, kwiecień 4.81, maj 4.84, czerwiec 4.88, lipiec 4.93, sierpień 4.96, wrzesień 4.99, październik 5.03, listopad 5.05, grudzień 5.08, styczeń 5.09, luty 5.11, marzec 5.14, kwiecień 5.16, maj 5.18.

Giza. Loco 7.22, maj 6.23, lipiec 6.84, wrzesień 6.84, październik 6.94, listopad 6.94, styczeń 7.00, marzec 7.07.

EGIPSKA. Loco 8.17.

UPPER. Loco 5.91, maj 5.79, lipiec 5.86, wrzesień 5.86, październik 5.93, listopad 5.96, styczeń 6.02, marzec 6.07.

BREMA. Loco 10.87, maj 10.16, lipiec 10.25, październik 10.55, grudzień 10.56, styczeń 10.74, marzec 10.82.

ALEKSANDRIA (Sakellaris). Maj 12.67, lipiec 12.90, listopad 13.42.

Giza. Maj 12.28, lipiec 12.45, listopad 12.73, styczeń 12.76.

Ashmouni. Kwiecień 10.08, czerwiec 10.20, sierpień 10.29, październik 10.47, luty 10.58.

Antyniemiecki incydent w Pradze

Najście na willę dyplomaty niemieckiego

Praga, 20 kwietnia.

Wczoraj w godzinach rannych dokonano w Pradze najścia na willę radcy poselstwa niemieckiego, Andora Hen-

cka, co wywołało natychmiastową reakcję ze strony przedstawicielstwa niemieckiego. Najście to bowiem miało charakter polityczny.

Armii niemieckiej brak oficerów

Rzesa wzywa rezerwistów z Ameryki i Afryki

Londyn, 20 kwietnia.

Prasa angielska donosi, że wobec niedostatecznej liczby oficerów zawodowych — 800-tysięczna armia niemiecka posiada wiele nieobsadzonych etatów w korpusie oficerskim.

W związku z tym, oficerowie rezerwy, znajdujący się zagranicą, otrzymali

rozkaz natychmiastowego powrotu do Rzeszy.

W ciągu ostatnich tygodni, wróciło do Niemiec około 3.000 ludzi z południowej Ameryki, w najkrótszym zaś czasie spodziewany jest powrót oficerów rezerwy z Afryki południowej i zachodniej. —

Jakie podatki płać w maju

W miesiącu maju płać są następujące podatki państwowe:

W dniu 1-go maja r.b. upływa termin ukończenia wymiaru podatku przemysłowego od obrotu dla osób fizycznych, nie prowadzących ksiąg handlowych.

Do dnia 5-go maja r. b. płatny jest podatek od energii elektrycznej, pobrany w okresie od 16 kwietnia do dnia 30 kwietnia r. b. przez sprzedawcę prądu elektrycznego. Do dnia 20-go maja r. b. płatny jest także podatek od energii elektrycznej, pobrany w okresie od 1-go maja do dnia 15-go maja r. b.

W dniu 7 maja r. b. przypada płatność potrąconego pracownikom podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur, rent i wynagrodzeń za pracę oraz wypłaconych w poprzednim miesiącu.

W dniu 25 maja r. b. przypada ostatni termin płatności zaliczki miesięcznej na podatek przemysłowy od obrotu za 1938 rok w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w kwietniu r. b. przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych obrotach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe od I do V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

W dniu 31-go maja r. b. przypada termin płatności reszty podatku przemysłowego od obrotu za 1937 rok. W tymże dniu płatna jest również pierwsza półroczna rata podatku od lokali za pierwsze półrocze 1938 roku.

Ponadto w maju płać są wszystkie zaległości odroczone lub rozłożone na raty.

Premiowanie książeczek P.K.O.

Dnia 20 kwietnia 1938 r. odbyło się w P.K.O. szóste publiczne premiowanie na wkłady oszczędnościowe premiowane serii IV-ej. W premii wzięli udział książeczki, na które wniesiono wszystkie wkłady za ubiegły kwartał w terminie do dnia 2 kwietnia 1938 r.

Premie po zł. 1.000 — padły na nr. nr.: 322.579, 324.669, 332.563, 334.114, 392.179.

Premie po zł. 500 — padły na nr. nr.: 301.599, 306.331, 310.285, 314.209, 314.307, 326.957, 330.170, 335.837, 340.906, 341.456, 343.513, 350.349, 352.155, 354.026, 358.164, 361.565, 363.199, 362.596, 393.350, 393.944, 396.886.

Premie po zł. 250 — padły na nr. nr.: 304.082, 312.594, 315.121, 315.462, 319.652, 320.190, 320.854, 320.964, 321.107, 321.781, 330.459, 330.576, 330.692, 332.504, 337.212, 338.182, 339.384, 339.622, 339.815, 341.369, 341.663, 342.506, 343.694, 343.727, 344.899, 345.424, 346.442, 347.077, 348.025, 349.431, 354.580, 354.935, 356.239, 356.391, 356.807, 357.970, 359.780.

364.080, 365.359, 368.710, 368.882, 369.882, 369.415, 370.012, 373.887, 373.957, 376.693, 377.528, 382.914, 383.444, 384.844, 386.874, 387.035, 387.831, 390.029, 392.252, 393.595, 393.948, 395.883, 396.298, 397.206, 398.628, 399.007, 399.593, 399.789.

Poza tym padło 212 premii po zł. 100. Po raz drugi padły premie: zł. 500. — na nr. 341.456, zł. 250 — na nr. 341.663, zł. 100 — na nr. 328.783, 374.762, 378.722.

Ogółem padło premii 302 na łączną kwotę zł. 52.700. O wylosowanych premiach właściciele książeczek są powiadomieni listownie.

Należy zaznaczyć, że zasadą wkładów oszczędnościowych premiowanych serii IV-ej jest stały wzrost liczby premii w miarę wzrastania wkładów na książeczke, przy czym po otrzymaniu premii książeczki nie tracą swej wartości, lecz nadal biorą udział w następnych premiowaniach, pod warunkiem regularnego wpłacania dalszych wkładów.

OSZUSTWO NA BIEGUNIE

Ukazał się **Nr. 24** sensacyjnych przygód

„LORDA LISTERA“

— Każdy zeszyt stanowi oddzielną całość —

Cena 10 groszy.

Kronika szachowa

WEGIER SZABO NA CZELE TURNIEJU W LUBLANIE. — DR. TARTAKOWER REMISUJE.

W połowie ubiegłego tygodnia rozpoczął się w Lublanie (Jugosławia) wielki międzynarodowy turniej szachowy zorganizowany przez miejscowy klub szachowy w ramach obchodu swego 25-letniego jubileuszu. W turnieju bierze udział 16 graczy — z zagranicy dr. Tartakower (Polska), Foltys (Czechosłowacja), L. Steiner, Szabo (Węgry), Jugosławia zaś reprezentowana jest przez swe najlepsze sily — prof. Vidmara (znany ilczyk), Pirca, zwycięzcę niedawno zakończonych turniejów w Łodzi, Kosticę dr. Asztalos, dr. Trifunowicz, Bródera, Tota, inż. Nedelkowicz, Sorli, Vidmara jun., Preinfalka i Furlaniga. Turniej potrwa do 27 b. m. Mimo równej ilości graczy, jest obsada w Lublanie nieco słabsza od łódzkiej, zawiera bowiem więcej t. zw. outsiderów. Większa część graczy jugosłowiańskich znana jest zarówno z turniejów międzynarodowych jak i olimpiad szachowych. Homo novus turnieju, 21-letni Szabo zdobył w ub. r. mistrzostwo Węgier i uchodzi za przyszłą gwiazdę.

Podajemy najciekawsze wyniki uzyskane w pierwszych 4 rundach: w I rundzie dr. Asztalos pokonał swego rodaka Kosticę, Foltys i dr. Tartakower niespodziewanie zremisował z Preinfalkem i Furlaniga, Trifunowicz wygrał z Sorli i Szabo z Nedelkowiczem, w 2 rundzie dr. Asztalos pokonał w ładnym stylu Steinera, dr. Tartakower kolejno zremisował z Preinfalkem, tak samo pretendenci do mistrzostwa jugosłowiańskiego Pirc z dr. Trifunowiczem, w 3 rundzie mistrz Polski dr. Tartakower kontynuował swoją „remisową passę“ tym razem z prof. Vidmarem, Kosticz pokonał Foltysa, Pirc z Bróderem i dr. Trifunowicz z dr. Asztalosem zremisowali, w 4 dniu Tartakower po krótkiej grze zremisował z Kosticem, takim samym wynikiem zakończyły się partie Foltys — Steiner, prof. Vidmar — Preinfalk i dr. Trifunowicz — Vidmar jun. Pozostałe partie zostały przerwane w tabeli po 4 dniach rozgrywek prowadzi Szabo (Węgry) 2 (2) p., Kosticz, dr. Trifunowicz (Jugosławia) — po 2 i pół p., dr. Asztalos, Furlanig — po 2 (1) p., dr. Tartakower, Preinfalk — po 2 p. i t. d.

Najście na willę dokonało 14-stu mężczyzn. Wtargnęli mianowicie do ogrodu, okalającego willę i obrzucili kamieniami okna mieszkania radcy Hencka, wybijając kilkanaście szyb.

Poprzednio sprawcy napadu obrzucili kamieniami dwu służących, znajdujących się w ogrodzie.

Napad, noszący cechy zorganizowanej akcji, nastąpił po niezważeniu przez personel służbowy w willi żądania usunięcia flagi ze swastyką. Żądania usunięcia flagi odmówiono ze względu na eksterytorialny charakter willi.

Posel niemiecki interweniował niezwłocznie w czechosłowackim ministerium spraw zagranicznych, które ze swej strony wydelegowało szefa protokołu dyplomatycznego do celu wyrażenia posłowi niemieckiemu gorącego ubolewania z powodu zajścia i przyrzeczenia skrupulatnego dochodzenia i ukarania winnych.

Dotychczas zaareztowano 8 robotników, zatrudnionych przy jednej z budowl w pobliżu miejsca incydentu, podejrzanych o współudział w napadzie.

Policja czechosłowacka wzmocniła ochronę willi radcy legacyjnego.

Proszek od **BOLU GŁOWY**
Dla dorosłych ze 12 lat
KOWALSKINA
Kłótnie się również
PRZY PRZEZIEBIENIU
GRYPE: KATARZE

Wywóz szynek do Anglii

Ministerstwo przemysłu i handlu ustaliło zasady podziału kontyngentu wywozu szynki w puszkach do Anglii w 1938 roku. Przydziały z tego kontyngentu otrzymały eksportowe przetwórcze mięsne proporcjonalnie do ich udziału w wywozie szynki w puszkach do Stanów Zjednoczonych A. P., z tym, że przy dopuszczeniu do udziału w kontyngencie brano była pod uwagę również cenna jakości eksportowanych przez te przetwórcze szynki.

ZEMSTA ANGELINY

Awanturzysta powieść współczesna

Antoniego Marczyńskiego

w najnowszym, 254-tym numerze

„Co Tydzień Powieść“

Do nabycia wszędzie.

Cena 10 groszy

Stan zdrowia Augustowicza poprawia się

Jak się dowiadujemy, w stanie zdrowia Augustowicza, który uległ wypadkowi przy pracy, nastąpiła znaczna poprawa. Rekonwalescencja potrwa jednak ze względu na ogólny wstrząs parę miesięcy, tak że reprezentacyjny pięściarz łódzki w tym sezonie walczyć już nie będzie.

Każdy kto jest syty,
każdy kto zarabia
pamiętać powinien
o ciężkiej doli
bezrobotnych
Składajmy ofiary
na Pomoc Zimową
Konto P. K. O. 70 000
Pomoc Zimowa

NIEMA PEWNIEJSZYCH

JAK

TYLKO ORYGIN.

„OLLA“ GUM.

2 X DZIENNE 1 GROSZ MYDEŁKO DO ZĘBÓW O NIEZŁOBYNANYM SMAKU

KINO
TON
Kopernika 16, tel. 140-72.

„Motyl Hiszpański“

reż. Robert Leonard. Współudział biorą Warren William i Allan Jones. — Początek w dni powszednie o godz. 4-ej, w niedziele i święta o godz. 12-ej w pol. — Nast. progr. „Grzech młodości“.

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po pol.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

GABINET
Głębokich Płukań Jelit
najnowocześniejszymi aparatami
Broscha (rok 1938)
Pod **Dra MINCA**
kierownictwem
ZEROMSKIEGO 41.
Zamówienia od godz. 19 do 21-ej.

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
I ALERGICZNE
ul. Nawrot 7
TEL. 164 21
godz. przyjęć 5-7.

DR. MED.
AL. KOPCOWSKI
Piotrkowska 8
przyjmuje od godz. 1.30 — 2.30 i od
godz. 7-8.
Telefon 232-55.

DR. MED.
WŁ. ŻADZIEWICZ
STOMATOLOG
Spec. chor. i chir. zębów i jamy
ustnej.
PIOTRKOWSKA 164, tel. 125-26.
Przyjmuje od 3-7.

DR. MED.
Dr. Ludwik FALK
Choroby skórne
i weneryczne
Nawrot 7 tel. 128-07
przyjm. 10-12 i 5-7-ej.

„Czystość“
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie,
froterowanie oraz sprzątanie biur,
pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.

Do akt Nr. Km. 561/38.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. XII-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Gdańska 67 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 25 kwietnia 1938 r. o godz. 12 w Konstantynowie przy ul. 11-go Listopada Nr. 13 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 1.047 a mianowicie: chustek, 29 warsztatów tkackich, wagi, biurka, stołu, stołu zwykłego, 120 klg. przedzą i stojaka (warsztat do nabijania przedzą), które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 31 marca 1938 r.
Komornik (—) GASIŃSKI.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.
Centralna lecznica zębów
I CHIRURGII JAMY USTNEJ w ŁODZI.
PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY
ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83
Ord. od 9 r. do 8 w., w niedziele i święta od 10-1.
Stomatolog przyjmuje od 9-11.
LEK.-DENT. ŻADZIEWICZ.

XXX **„FERRUM“** XXX
ODLEWNA ŻELIWA I WARSZTATY MECHANICZNE
ŁÓDŹ, UL. KILIŃSKIEGO 121. TEL. 218-20

Odlewy żeliwne wysokiej jakości: **maszynowe, budowlane, ognio- i kwasoodporne**
Obróbka kół zamachowych, pasowych i linowych do 3 m. średnicy, oraz wszelkich części maszyn
Skrzynki zgrzebne na łożyskach rolkowych wg. patentu № 24375, mimośrodów na łożyskach kulkowych dla grempli.

DR. MED.
WOŁKOWSKI
Specjalista chorób wenerycznych,
seksualnych i skórnych.
CEGIELNIANA 11
Telefon 238-02
Przyjmuje od 8-12 i od 4-9 w niedziele i święta od 9-1.

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCOWSKA
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.
Przyjmuje od 10-1 i od 3-7-ej.

DR. MED.
JADWIGA GOLDMAN
Choroby dzieci
PRZEPROWADZIŁA się
na ul. **NARUTOWICZA 75c**
tel. Nr. 207-26.

DR. MED.
S. Kantor
Specj. CHOR. SKÓRNYCH
I WENERYCZNYCH
ul. PIOTRKOWSKA 90
Telef. 129-45.
Przyjmuje od 8-2 i od 6-9 wiecz w niedziele i święta od 8-2 po pol.

Do akt Nr. Km. 573/37.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. XII-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Gdańska 67 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 26 kwietnia 1938 r. o godz. 13 w Łodzi przy ulicy Legionów 8a odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 5.981, a mianowicie: chustek welnianych, 3 paczek przedzą, maszyny do pisania, mebli, żyrandoli, pianina, 2 dywanów, patefonu, zegarka męskiego, 24 tomów encyklopedii i kryształów, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 4 kwietnia 1938 r.
Komornik (—) GASIŃSKI.
Sprawa f-my Allart, Rousseau w Łodzi p-ko Aronowi Szpilce.

DOKTÓR
HENRYKOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.
TRAUGUTTA 9, Telefon 262-98
od 8-11-ej i od 6-9-ej wieczór w niedziele i święta od 9-12.30.

LEKARZ-DENTYSTA
Stanisław Gelberg
przeprowadził się na
Al. Kościuszki Nr. 32
II p. front, tel. 108-33.

Dr. Różaner
Specjalista chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych
Narutowicza 9, tel. 128-98
Przyjmuje od 9-1 i od 5-9 w.

KOŁA
OGUMIENE
do wozów — tania, solidnie wykonuje fabryka
Główna 7
Tel. 269-81.

Do akt Nr. Km. 200/38.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 9-go Ignacy Jakowicki, zamieszkały w Łodzi przy ul. Dowborczyków 26 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 29 kwietnia 1938 r. o godz. 14 w Łodzi przy ulicy Hipoteckiej Nr. 15 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 60.000 sztuk cegły palonej, nowej, oszacowanej na łączną sumę zł. 1.700, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 14 kwietnia 1938 r.
Komornik (—) Ignacy Jakowicki.
Sprawa fir. Glass i S-ka p-ko fir. Cegielnia A. Haesler.

BIURO OGŁOSZEŃ

TEOFIL PIETRASZEK

WARSZAWA, MARSZALKOWSKA 115. TELEF. 509-72, 509-73, 609-73.

Kupno i sprzedaż

WÓZEK DZIECINNY, marki „Kon-Kon“ w bardzo dobrym stanie, tania do sprzedania. Oglądać można codziennie, ul. Piotrkowska 141, II piętro, wejście, m. 17, I piętro na prawo.
BILET roczny tramwajowy kupię od akcjonariusza Kolei Elektrycznej. Oferty do admin. pisma sub „W. W.“ 21
AUTO ciężarowe 2 i pół — do 3 tonu używane w dobrym stanie kupię. Oferty pod „L. K.“ do Republiki. 21
POSZUKUJE 4 koła tarczowe na oponach 2 tonowe w dobrym stanie. Oferty pod „Kola“ 21
WÓZEK dla dziecka okazynie do sprzedania. eel. 242-40 godz. 11 r. — 8 wiecz. 20

Lokale

POKÓJ słoneczny, niekremujący, wszelkie wygody 1-e piętro odnajmę. Pirmowicza 7, m. 12, telefon 15-950. 21
3 POKOJE z kuchnią i wygodami, słoneczne, balkon wolne od podatków do wynajęcia. Senatorska 34. 21
POKÓJ dwuosobowy i piętro u samotnej osoby z umeblowaniem lub bez, ewent. z używalnością kuchni. U dozorcy. Narutowicza 7. 21
ŁADNY słoneczny pokój ze wszelkimi wygodami do wynajęcia. Piotrkowska 118, front II piętro m. 6. 21
3-POKOJOWE mieszkanie komfortowe w nowym domu. Radwańska 16. do wynajęcia. Informacje na miejscu 21
POKÓJ umeblowany z wszelkimi wygodami (centralne ogrzewanie) w eleganckim domu przy inteligentnej rodzinie dla jednej osoby do wynajęcia. Oglądać można do godz. 4 po południu. Al. Kościuszki 57, m. 18. 21

Posady

GREMPMEISTER na strejcing, i wigonie, pracujący w poważnym przedsiębiorstwie zmienia posadę. Oferty „Wysoka produkcja“ do Fuchsa Piotrkowska 87. 21
GORSECIARKA, obeznaną z konfekcją potrzebną. Zgłosić się Bandurskiemu 12/17 godz. 3-5. 22

OVERLOCZKA z znajomością kicju do wyrobów dzianych dla dzieci oraz wykończarki poszukiwane. Zgłosić się „ESBE“, ul. Zachodnia 70. 21

ŁADNA, inteligentna panna potrzebna do chorej. Narutowicza 79c, m. 3. 21

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice“ są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieruchomości lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazynie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki“ 20

PRZETARG na dostawę kompletów skrzyniowych i desek. Dyrektor Polskiego Monopoli Tytoniowego zawiadamia o ogłoszeniu w „Monitorze Polskim“ Nr. 86 z dnia 14 kwietnia 1938 r. przetargu na dostawę 425.560 kompletów skrzyń i 395 m³ desek w ciągu 1938/9 roku budżetowego. 20

ZGUBIONO kwit inkasowy Nr. 349752 na zł. 40. — wyd. przez Dom Bankowy Hirsberg. Zwrócić Krajewski, Dworska 68. 21

Nauka i wychowanie

RUTYNOWANA nauczycielka muzyki (moskiewskie konserwatorium) udziela lekcji gry fortepianowej oraz francuskiego po dłuższym pobycie w Paryżu. G. Hurwicz - Sztyllerowa, Aleja 1-go Maja 9, m. 6. 21

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70 w godzinach 2-3. 21

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, front zastać od 4-8 po pol. 22

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lekcja, konwersacja, Gramatyka, Tłumaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa 20, m. 20, I-sza lewa of. parter. 22

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-44; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika“: 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI“

w Łodzi zł. 4.— za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.— „Republika“ i „Express“ w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne po słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1.20. Opisywe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.